

Helsinki

HELSINGIN KAUPUNGIN

Vuoden 2020 talousarvion noudattamisohjeet

Khs 2.12.2019

Julkaisija Helsingin kaupunginkanslia
Osoite PL 20 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Puhelin (09) 310 2505

Helmi Strategia ja Talous/Kaupungin toiminta ja talous/Talousarvio
Tilaukset Helsingin kaupunginkanslia
puh. (09) 310 36271
Jakelu sähköposti anne.alanko@hel.fi

Helsingin kaupungin digipaino
Helsinki 2019

2.12.2019

MÄÄRÄAJAT

- 17.1.2020 Lauta- ja johtokuntien hyväksyttävä alaiselleen toiminnalle tulosbudjetti ja toimintasuunnitelma. Asiasta toimitetaan virallinen päätös Ahjoon. (sivu 6)
- 26.11.2020 Vuoden 2020 talousarvion käyttötalouden määrärahojen ylitysesitykset (ml. sitovan toimintakatteen alittamisesitykset) sekä käyttötarkoituksen muutosesitykset kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle (kanslia.talousarvio@hel.fi), lisäksi virallinen esitys Ahjoon. (sivu 11)
- 15.1.2021 Vuoden 2020 käyttämättä jääneiden investointimäärärahojen käyttäminen vuonna 2021, ylitysesitykset kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle (kanslia.talousarvio@hel.fi), lisäksi virallinen esitys Ahjoon. (sivu 12)
- 29.1.2021 Selvitykset toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tavoitteista kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle (kanslia.talousarvio@hel.fi), lisäksi virallinen esitys Ahjoon. (sivu 11)

SISÄLLYSLUETTELO	Sivu
1 JOHDANTO	1
2 TALOUTTA JA TOIMINTAA KOSKEVAT OHJEET JA SÄÄNNÖT	3
2.1 KUNTALAKI	3
2.2 KUNTAJAOSTON OHJEET	3
2.3 HALLINTOSÄÄNTÖ	4
3 TALOUSARVION NOUDATTAMISEN YLEISOHJEET	5
3.1 TALOUSARVIO TOIMINNAN LÄHTÖKOHTANA	5
3.2 TULOSBUDJETIT	5
4 KAUPUNKISTRATEGIAN 2017–2021 TOTEUTTAMINEN	7
4.1. KAUPUNKISTRATEGIAN TOTEUTUKSEN KOKONAISUUS	7
Palvelutoiminnan toteuttaminen	7
Valtuustokauden mittainen suunnittelu	8
Kaupunkiyhteiset hankkeet	8
4.2. JOHTAMISEN JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN	9
5 TALOUSARVION MUUTOKSET JA TALOUSARVION SEURANTA	11
5.1 KÄYTTÖTALouden MÄÄRÄRAHAN SITOVUUS JA YLITTÄMINEN	11
5.2 MÄÄRÄRAHOJEN KÄYTTÖTARKOITUKSEN MUUTOKSET	12
5.3 INVESTOINTIMÄÄRÄRAHOJEN SITOVUUS JA YLITTÄMINEN	12
5.4 SIIRTYVIEN INVESTOINTIHANKKEIDEN MÄÄRÄRAHAT	12
5.5 KIRJANPITO, TALOUSSUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ JA TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA	12
Linjauksia kaupungin kirjanpitokäytännöstä	12
Välitilin päätös ja kirjanpidon kuukausikatkot	13
Talousarvion toteutumisennuste	14
Kilpailuneutraliteetin edellyttämä kirjanpito	15
5.6 MAKSUVALMIUSENNUSTE	15
6 INVESTOINNIT JA TILAT	16
6.1 INVESTOINTIHANKKEIDEN OHJAUS	16
6.2 HANKKEIDEN RAHOITUS	17
6.3 TOIMITILOISTA LUOPUMINEN	17
6.4 TOIMITILOJEN VUOKRAAMINEN JA MAANVUOKRASOPIMUKSET	18
6.5 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEET	18
6.6 IRTAIMISTON HANKINTA-ARVOT	20
7 HENKILÖSTÖÖN LIITTYVÄT OHJEET JA MÄÄRÄYKSET	21
7.1 HENKILÖSTÖSUUNNITTELU JA TEHTÄVIEN TÄYTTÄMINEN	21
Vuosittainen henkilöstösuunnittelu	21
Tehtäväjärjestelyistä johtuva henkilöstön uudelleensijoittuminen	21
Tehtävien täyttäminen	21
7.2 PALVELUSSUHTEESEEN OTTAMINEN	22
Määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottaminen	22
Sijaisuuksien hoitamisen periaatteet	22
Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n käyttö	22

Vuosilomat ja säästövapaat	23
7.3 KORKEAKOULUHARJOITTELIJAT JA KESÄTYÖNTEKIJÄT	23
Korkeakouluharjoittelijat	23
Kesätyöntekijät.....	23
7.4 TYÖNTEKIJÄT PALKKATUETUSSA TYÖSSÄ JA TYÖKOKEILUSSA	24
7.5 OSAAMISEN KEHITTÄMINEN.....	24
7.6 HENKILÖSTÖN ONNISTUMISEN JOHTAMINEN JA TYÖHYVINVOINTI	25
7.7 HR-PROSESSIEIN JA HR-TIETOJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMINEN.....	26
7.8 HENKILÖSIVUKULUT.....	26
7.9 PALKITSEMINEN: PALKKAUS JA PALKKIOT	27
Palkankorotukset vuonna 2020.....	27
Tehtäväkohtaisen palkan määrittely.....	27
Tehtäväkohtaisen palkan määräaikainen tarkistaminen (tehtävälisä)	28
Henkilökohtainen lisä.....	29
Kertaluonteinen palkitseminen.....	29
Tulospalkkiojärjestelmä	29
Seuranta ja raportointi.....	30
7.10 TEHTÄVÄNIMIKKEET JA VIRKAMUUTOKSET	30
7.11 VAKANSSIREKISTERI	30
7.12 VIRKA- JA TYÖTEHTÄVIEN HOITAMISEEN LIITTYVÄ MATKUSTAMINEN JA KULJETTAMINEN.....	31
7.13 MATKA-, MATKATAVARA- JA MATKAVASTUUVAKUUTUS	31
8 ERILLISOHJEET	32
8.1 HANKINTOJEN SÄÄNTELY JA OHJEISTUS	32
Hankintakäsikirja ja ohjeet.....	32
Puitejärjestely- ja pienhankintaohjeet	33
Kestävien hankintojen opas	33
Hankintojen toteuttaminen yhteistyönä.....	33
Hankintavaltuudet/-oikeudet.....	33
Tilausvaltuudet/-oikeudet.....	34
Hankintapäätöksen muoto.....	34
Hankintapäätöksen sisältö	34
Tilauksen muoto.....	35
Tilauspäätöksen sisältö	35
Laskutus.....	35
8.2 AUTOJEN HANKINTA	36
8.3 KAUPUNGIN OMAN TOIMINNAN KILPAILUTTAMISEN PERIAATTEET	37
8.4 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	37
8.5 SOPIMUSHALLINTA	38
8.6 VAKUUTUSRAHASTOMAKSUT	39
8.7 RAHOITUKSEEN LIITTYVÄT OHJEET	40
Leasingrahoituksen käyttö	40
Luottotappiot	40
Luottokorttien käyttö.....	40
8.8 DIGITALISAATIO JA TIETOHALLINTO.....	40
Digitalisaation ja tietohallinnon ohjaus.....	40
Digitalisaatio-ohjelman ja tietohallinnon talous ja talouden seuranta	41
8.9 LASKUTUS JA PERINTÄ	41
8.10 AVUSTUSTEN MYÖNTÄMINEN	42
8.11 VALTIONAVUSTUKSET JA NIIHIN VERRATTAVAT ETUUDET	42

8.12 VALTIONTUKIARVIOINTI.....	43
8.13 EU-HANKKEET	43
8.14 SPONSORIRAHAN KÄYTÖSTÄ.....	44
8.15 JÄSENYKSET	44
8.16 INNOVAATORAHASTON KÄYTTÖ	44
8.17 OSALLISUUSRAHASTON KÄYTTÖ	45
8.18 PÄÄKAUPUNKISEUDUN YHTEISTYÖHANKKEET	45
8.19 EDUSTUSMENOT	46
8.20 VIESTINNÄN LINJAUSTEN TOIMEENPANO	46

Liite 1 Kaupunginhallituksen budjettineuvottelujen lopputulos 20.10.2019

Liite 2 Neuvottelutuloksen mukaiset muutokset vuoden 2020 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2020–2022 taloussuunnitelmaehdotukseen

Liite 3 Noudattamisohjeisiin liittyviä päätöksiä

Vuoden 2020 talousarvion noudattamisohjeiden sähköinen versio on Helmissä:

<http://helmi.hel.fi/strategiajatalous/Kaupungintoimintajatalous/talousarviot/Sivut/default.aspx>

2.12.2019

1 JOHDANTO

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.11.2019 kaupungin talousarvion vuodeksi 2019 ja taloussuunnitelman vuosille 2020–2022.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 kaupunkistrategian vuosille 2017–2021. Kaupunkistrategia on lähtökohta valtuustokauden talousarvioille ja -suunnitelmille ja toimenpiteille sekä on ollut lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta 2020.

Kaupunkistrategian taloustavoitteet on huomioitu talousarvion määrärahoissa:

- kohdistamalla määrärahoja erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia,
- mitoittamalla kokonaisinvestoinnit tasolle, joka kyetään rahoittamaan strategiakaudella tulorahoituksella siten, ettei lainakanta asukasta kohden kasva sekä
- kattamalla osa väestönlisäyksen aiheuttamasta toimintamenojen lisästarpeesta kokonaistuottavuuden 0,5 % vuotuisella nousulla.

Kaupunkistrategian toimenpiteiden toteuttaminen on osa vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti kaupunkistrategian toteuttamista seurataan ja arvioidaan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seuranta. Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset seuraavat vuoden aikana talouden toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia, ajankohtaisia talousteemoja sekä linjaavat tarvittaessa ajankohtaisia kysymyksiä rahoitusjohtajan vetämässä talouden ohjausryhmässä (TOR). Kaupungin yhteistä talouden ohjauksen valmistelua tehdään kaupunkiyhteisesti kaupunginkanslian, toimialojen ja liikelaitosten kesken talouden ja toiminnan yhteissuunnittelun ryhmässä.

Noudattamisohjeiden liitteenä 1 on kaupunginhallituksen budjettineuvottelujen lopputulos ja liitteenä 2 neuvottelutuloksen mukaiset muutokset vuoden 2020 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2020–2022 taloussuunnitelmaehdotukseen. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee ottaa huomioon neuvottelutuloksen painotukset toimintasuunnitelmiaan ja tulosbudjeteissaan.

Kaupunginhallituksen neuvottelutuloksen mukaisesti keskushallinnolle, bruttobudjetoiduille toimialoille ja nettobudjetoiduille yksiköille asetetaan velvoite selvittää kokonaisvaltaisesti toimintonsa niiden ajanmuokkaamiseksi ja mahdollisten sopeutuskohteiden löytämiseksi. Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto ohjeistaa ja koordinoi selvityksen toteutusta.

2.12.2019

Toimialojen tulee varautua toiminnassaan kulloinkin voimassa oleviin virka- ja työehtosopimukseen toimialojen määrärahojen puitteissa.

2.12.2019

2 TALOUTTA JA TOIMINTAA KOSKEVAT OHJEET JA SÄÄNNÖT

Taloudenhoitoa ja sen järjestämistä ohjaavat kuntalain 13 luku, kirjanpitolaki ja -asetus, kirjanpitolausakunnan ja sen kuntajaoston antamat ohjeet, hallintosäännön luku 20, talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020–2022 (Kvsto 27.11.2019), poistosuunnitelma (Kvsto 29.11.2006 ja 20.1.2016) sekä Jhs (Julkisen hallinnon suositukset) suositus 199 kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

2.1 Kuntalaki

Kunnan ja kuntayhtymän taloutta koskevat säännökset on koottu kuntalain (410/2015) 110–120 pykälisiin. Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta (KuntaL 14 §).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtävälueellaan (KuntaL 39 §). Kunnallisessa liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johdotonta (KuntaL 67 §). Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon sisällytetään tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan ja kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (KuntaL 110 §).

2.2 Kuntajaoston ohjeet

Kirjanpitolausakunnan kuntajaosto on antanut seuraavat yleisohjeet:

- kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta (20.8.2019),
- kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista (11.6.2019),
- kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta (23.10.2018),
- ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä (28.8.2018),
- kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta (5.3.2018),
- kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä (7.11.2017),
- kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista (22.11.2016),
- kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta (13.9.2016),
- kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta (22.12.2015).

Kuntajaoston yleisohjeet ovat sitovia. Lisäksi aiheisiin liittyy kaupungin omaa tarkentavaa ohjeistusta. Osa kaupungin omasta ohjeistuksesta on koottu liitteeseen 3.

2.3 Hallintosääntö

Hallintosäännössä on määritelty mm. taloudenhoidon toimintaperiaatteet sekä annettu määräyksiä kaupunkistrategiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, rahatoimesta ja laskentatoimesta. Hallintosääntöä on noudatettava kaupungin talouden suunnittelussa. Hallintosäännön mukaan tarkemmat ohjeet talousarvion täytäntöönpanoksi annetaan vuosittain talousarvion noudattamisohjeissa.

2.12.2019

3 TALOUSARVION NOUDATTAMISEN YLEISOHJEET

3.1 Talousarvio toiminnan lähtökohtana

Toimialoilta edellytetään taloudellisen kehityksen seuraamista ja tarvittaessa valmiutta sopeuttaa toimintansa muuttuvissa tilanteissa talousarvion mukaiseksi.

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti, jotta kuntalaisten palvelut voidaan turvata pitkällä aikavälillä ja kaupunki on kilpailukykyinen sijaintipaikka yrityksille. Helsinki kantaa oman vastuunsa julkisen talouden tasapainottamisesta ja huolehtii kaupungin kokonais-tuottavuuden parantamisesta.

Kasvavan kaupungin tarpeet ja kustannustason muutos otetaan huomioon toimintamenojen kokonaismitoituksessa, kohdennettuna erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia. Kasvavan kaupungin investointikyvystä on huolehdittava kaikissa oloissa. Uusiin haasteisiin varaudutaan mitoittamalla kokonaisinvestoinnit tasolle, joka kyetään rahoittamaan strategiakaudella tulorahoituksella siten, ettei lainakanta asukasta kohden kasva.

Tuottavuuden kehittymistä mitataan kaupunkitasoisesti strategiaohjelman tuottavuustavoitteella. Johtamisjärjestelmäuudistuksen mahdollistama toimintojen tehostuminen hyödynnetään siten, että kokonaistuottavuuden 0,5 % vuotuisella nousulla katetaan osa väestönlisäyksen aiheuttamasta toimintamenojen lisäystarpeesta. Kokonaistuottavuuden parantamista tehdään johtamiseen panostaen ja hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa palvelujen laadusta huolehtien. Palvelujen kilpailukyvystä huolehditaan niitä uudistamalla. Toimialoilla tuottavuuden kehitystä on seurattava. Tuottavuutta parantamalla toimialoilla on mahdollisuus kasvattaa liikkumavaraa tarvittavien toimintojen järjestämiseen. Tuottavuuden kehityksessä on huomioitava strategian tavoite, Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee konkretisoida tuottavuutta parantavat toimenpiteet vuoden 2020 tulosbudjeteissa ja toimintasuunnitelmissa.

3.2 Tulosbudjetit

Lautakunnat ja johtokunnat valvovat, että niiden alainen toiminta on kaupunkistrategian ja talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaista. Hallintosäännön mukaan toimialalautakunnat (10 luku 1§ 4 kohta) ja liikelaitoksen johtokunnat (11 luku 1§ 3 kohta) päättävät alaiselleen toiminnalle tulosbudjetin ja toimintasuunnitelman, jotka sisältävät talousarvioon perustuvat tulostavoitteet, tarvittavat toimenpiteet ja resurssit sekä toiminnasta kertyvät tulot ja aiheutuvat menot.

2.12.2019

Lauta- ja johtokunnat hyväksyvät tulosbudjetit 17.1.2020 mennessä. Tulosbudjetit on lähetettävä tiedoksi sähköpostilla kaupunginkansliaan (kanslia.talousarvio@hel.fi). Tulosbudjetit on vietävä Tasku-taloussuunnittelujärjestelmään. Hallintosäännön (20 luku 2 §) mukaan tulosbudjetti ja toimintasuunnitelma laaditaan yksikköjaon mukaisesti. Yksikön päällikkö vastaa tulostavoitteiden saavuttamisesta ja tulosbudjetin toteuttamisen edellyttämistä toimenpiteistä. Lautakunnan hyväksymän tulosbudjetin tulee antaa riittävä kuva toimialan toiminnasta ja laajuudesta.

Lautakunnan tulosbudjetit on tehtävä vähintään palvelukokonaisuustasolla. Mikäli toimialan tarpeet edellyttävät määrärahojen varaamista toimialatasoisesti, tulee tämä huomioida toimialan tulosbudjetissa.

Päätöksessään tulosbudjetista lautakunta voi oikeuttaa toimialajohtajan tai muun viranhaltijan päättämään määrärahojen tarkistamisesta eri yksiköiden (palvelukokonaisuuksien) välillä lautakunnan päättämien toimialan kokonaismäärärahojen puitteissa. Lautakunta päättää kokonaismäärärahojen puitteissa käyttötalouden ja investointien määrärahojen vastuuhenkilöt ja heidän määrärahansa. Toimialajohtaja antaa vastuuhenkilöille talousarvion noudattamista koskevat ohjeet.

Toimintasuunnitelmiin tulee sisällyttää tiivistelmä, joka sisältää keskeisimmät toimenpiteet vuonna 2020 strategian toteuttamiseksi sekä keskeisimmät toimialatason strategiamittarit. Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto vastaa tiivistelmäpohjan ja ohjeiden toimittamisesta toimialoille.

Noudattamisohjeiden liitteenä 1 on kaupunginhallituksen budjettineuvottelujen lopputulos ja liitteenä 2 neuvottelutuloksen mukaiset muutokset vuoden 2020 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2020–2022 taloussuunnitelmaehdotukseen. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee ottaa huomioon neuvottelutuloksen painotukset toimintasuunnitelmissaan ja tulosbudjeteissaan.

Vuoden aikana kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien päättämät määrärahamuutokset, -siirrot ja ylitysoikeudet viedään talouden suunnittelujärjestelmään (Taskuun). Määrärahamuutosten pohjalta tulee myös tulosbudjetti päivittää talouden suunnittelujärjestelmiin. Ennen tulosbudjettien päivittämistä tulee keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten olla yhteydessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoon.

2.12.2019

4 KAUPUNKISTRATEGIAN 2017–2021 TOTEUTTAMINEN

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 (§ 321) kaupunkistrategian vuosiksi 2017–2021. Kaupunkistrategia oli lähtökohtana valmisteltaessa vuoden 2020 talousarvioehdotusta sekä on lähtökohta valmisteltaessa muita valtuustokauden talousarvioita ja toimenpiteitä.

Kaupunginhallitus kehotti kaupunkistrategian täytäntöönpanopäätöksessä (Khs 13.10.2017 § 910) lauta- ja johtokuntia, toimialoja, virastoja ja liikelaitoksia sekä tytäryhteisöjä:

- toteuttamaan kaupunkistrategiaa 2017–2021
- ottamaan kaupunkistrategian lähtökohdaksi valmisteltaessa valtuustokauden talousarvioita ja -suunnitelmia.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti strategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seurantaa. Valtuustokauden puolivälissä tehtiin etenemisen tarkastelu.

Kaupunginhallitus hyväksyi 12.3.2018 ja 18.3.2019 kaupunkistrategian kaupunkitason mittarit sekä merkitsi tiedoksi seurattavat kansainväliset vertailut.

Kaupunginhallitus kehotti päätöksessään toimialoja, virastoja ja liikelaitoksia ottamaan mittarit huomioon strategiakauden talousarvioiden tavoitteita, toimenpiteitä ja toiminnan mittausta valmisteltaessa.

Kaupunkistrategian mittaristo muodostaa hierarkkisen kokonaisuuden, jossa eri tasot kytkeytyvät toisiinsa. Toimialojen tulee talousarvion tavoitteissa, toimenpiteissä ja toiminnan mittauksessa ottaa huomioon kaupunkitason mittarit, jotta kaupunkitason mittarit, toimialojen mittarit ja TA-mittarit sekä palvelujen mittarit muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Toimialojen ja TA-mittareiden tulee osoittaa, kuinka toimiala edistää tai tukee kaupunkitason mittareiden tavoitetason toteutumista. Kaupunkitason strategiamittarit kuvaavat strategiatavoitteissa onnistumista ja niiden tulisi ohjata myös resurssien suuntaamista. Mittarikokonaisuus oli yhtenä lähtökohtana keskushallinnon ja toimialojen vuoden 2020 talousarviovalmistelussa. Toimialatason mittarit tulee sisällyttää toimialojen toimintasuunnitelmiin ja tulosbudjetteihin.

Kaupunkitason strategiamittareiden seurantatiedot ovat osa talouden ja toiminnan seurantaa ja julkaistaan talouden ja toiminnan seurantaraporteissa.

4.1. Kaupunkistrategian toteutuksen kokonaisuus

Palvelutoiminnan toteuttaminen

Kaupungin palvelutoiminnan toteuttaminen toimialoilla kaupunkistrategian linjausten mukaisesti muodostaa suurimman osan strategian toteutusta. Strategian toteutus

2.12.2019

suunnitellaan, aikataulutetaan ja resursoidaan toiminnan ja talouden suunnittelukel-
lon mukaan vuosittain talousarviossa, toimintasuunnitelmissa ja tulosbudjeteissa.

Valtuustokauden mittainen suunnittelu

Uutena suunnitteluelementtinä on toteutettu kaupunkiyhteistä ja toimialojen yhteys-
pintoja yhdentävää suunnittelua vuosien 2019 ja 2020 talousarviosuunnittelun läh-
tötiedoksi ja toimialojen toimintasuunnitelmien yhdensuuntaistamiseksi. Suunnitte-
lua on tehty kaupunginkanslian ja toimialojen yhteissuunnitteluna ja sitä jatketaan
tulevina vuosina.

Kaupunkiyhteiset hankkeet

Kaupunkistrategian täytäntöönpanon perusteluissa todettiin, että kaupunkiyhteisten
toimenpidekokonaisuuksien valmistelu on tarkoitus organisoida myöhemmin toimi-
aloilta tulevien ehdotusten pohjalta.

Strategian kaupunkiyhteisinä toimenpiteinä on valmisteltu seuraavat hankkeet kau-
pungin johtoryhmän ohjauksessa:

1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointi ja johtamisrakenne
(päätetty kaupunginhallitus 14.5.2018)
 - Helsingin hyvinvointisuunnitelma (päätetty kaupunginvaltuusto
19.6.2019)
2. Kiinteistöpoliittinen ohjelma, sisäilmaohjelma ja toteutusohjelma (päätetty
kaupunginhallitus 24.6.2019)
 - Kiinteistöstrategiaa valmistellaan loppuvuodeksi 2019
3. Kävelykeskustan laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun edellytyk-
set
4. Liikkumisohjelma (päätetty kaupunginhallitus 3.12.2018)
5. Maapoliittisten linjausten valmistelu
 - Tontinluovutusta koskevat linjaukset ja soveltamisohjeet (päätetty
kaupunginhallitus 1.4.2019)
 - Valmistelussa ovat kaupungin maanhankintaa ja muita maapoliitti-
sia toimenpiteitä koskevat linjaukset
6. Merellinen strategia (päätetty kaupunginhallitus 11.3.2019)
7. Mukana-ohjelma, strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen
(päätetty kaupunginhallitus 11.2.2019).

Näiden lisäksi päästövähennysten toteuttamisesta on aikataulutettu Hiilineutraali
Helsinki 2035 -toimenpideohjelma (päätetty kaupunginhallitus 10.12.2018). Toi-
mialojen tulee toteuttaa toimenpideohjelman toimenpiteitä ja raportoida kaupungin-
hallitukselle toimenpiteiden käynnistymisestä ja mahdollisista käynnistymisen es-
teistä. Toimenpideohjelman toimenpiteissä edistymistä seurataan myös Helsingin
ilmastovahti -palvelussa (<https://ilmastovahti.hel.fi/>).

2.12.2019

Kaupunginhallitus päätti 14.5.2018 § 350 ottaa käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamis- ja koordinoitirakenteen valmisteluryhmän esityksen mukaan. Kansliapäällikkö asetti 22.8.2018 § 185 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän, asiantuntijaryhmän ja sihteeristön.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.6.2019 § 213 Helsingin hyvinvointisuunnitelman painopisteet ja tavoitteet vuosille 2019–2021 sekä vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä tarkistettavat toimenpiteet. Samalla kaupunginvaltuusto kehotti kaikkia toimialoja ja kaupunginkansliaa yhteistyössä edistämään Helsingin hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista osana talouden ja toiminnan vuosisuunnittelua.

Muiden kaupunkiyhteisten hankkeiden toimenpiteitä valmistellaan päätöksentekoon niiden sisällön edellyttämällä tavalla.

Kaupunkiyhteiset strategiahankkeet toteuttavat kaupunkistrategiaa. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee edistää ja mahdollistaa toimintaansa kehittämällä kaupunkiyhteisten strategiahankkeiden tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee seurata toimintasuunnitelmissa kaupunkiyhteisten hankkeiden toteuttamisen edistämistä. Kaupunkiyhteisten strategiahankkeiden tavoitteiden ja toimenpiteiden edistymisestä raportoidaan säännöllisesti kaupungin johtoryhmälle.

4.2. Johtamisen ja toiminnan kehittäminen

Helsingin kaupungin johtamisuudistuksen toimeenpano jatkuu vuonna 2020. Johtamisuudistuksessa uudistetaan myös kaupungin johtamistapa ja toimintakulttuuri. Lisäksi jatketaan laajaa johtamisuudistuksen arviointikokonaisuuden toteuttamista.

Toimialojen tulee varautua osallistumaan kaupunkistrategian 2017–2021 mukaisiin johtamisen ja toiminnan kehittämisen hankkeiden toteuttamiseen.

Johtamisjärjestelmän uudistamisen Johtaminen ja koordinaatio -ryhmä päätti hallinto- ja tukipalvelujen tavoitetasot 21.3.2017. Määrittelyä ohjaavana periaatteena oli, että toimialojen hallinto- ja tukipalveluiden tulee olla keskenään tasapainossa ja yhdenvertaisia. Tavoitetaso tuli saavuttaa 1.1.2019 mennessä. Vuodenvaihteessa 2018/2019 annetut tavoitetasot saavutettiin. Toimialojen hallinto- ja tukipalvelujen mitoitusta koskeva selvitystyö on meneillään.

Kaupunkitasoinen palveluprosessien leanaus jatkuu vuonna 2020 toimialojen valitsemisissa prosesseissa. Leanausta tuetaan myös muilla toimilla. Leanaus on yksi muoto kohti ketterää, nopeampaa ja asiakaslähtöistä toimintakulttuuria. Jotta toimintakulttuuri muuttuu, toimialojen tulee edistää valmentavaa johtamisotetta niin lean-projekteissa kuin muussa johtamisessa.

2.12.2019

Helsingin kaupunki on ollut vuoden 2005 alusta Suomen Laatu yhdistys ry:n päättävä jäsen, joten keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten käytössä ovat Laatu keskuksen kaikki jäsenedut.

Kaupunginkanslia on kilpailuttanut johdon konsultointipalvelut seuraavilta konsultoinnin osa-alueilta:

- Strateginen suunnittelu
- Johtaminen
- Organisaatorakenteet
- Toimintamallit
- Toimintaprosessit

Puitejärjestelyn toimittajakohtaiset sopimukset katsottavissa sopimushallintajärjestelmässä hakusanalla "H116-17" tai " HANKI PUITESOPIMUS Johdon konsultointipalvelut 2018-2020". Lisätietoja: <http://helmi.hel.fi/yhteisetpalvelut/hankinnat/sopimukset/palvelut/johdon-konsultointipalvelut/Sivut/default.aspx>

Mikäli on tarvetta alla olevien konsultoinnin osa-alueiden hankintaan, tulee olla yhteydessä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastoon:

- Liiketoiminta- ja osakekaupat, toimintojen yhtiöittäminen ja liikelaitostaminen sekä muut yritys järjestelyt
- Taloudelliset mallinnukset ja selvitykset sekä rahoitusstrategia.

Kaupunginkanslia on kilpailuttanut palvelumuotoilun palveluntuottajat. Sopimus koskee mm. seuraavia palvelumuotoiluhankkeita:

- Asiakaskokemuksen ja palveluiden kehittäminen huomioiden monikanavaisuus, asiakaslähtöinen vuorovaikutus, palvelumuotoilu ja digitaalisuus
- Palveluympäristöjen muotoilu
- Osallistavien, kokeilevien ja ketterien toimintatapojen kehittäminen
- Asiakaslähtöisen toimintakulttuurin rakentaminen eli muotoilun hyödyntäminen organisaation toimintatapojen muutoksessa (transformaation muotoilu)
- Toteutettavien palvelumuotoiluhankkeiden vaikuttavuuden arviointi tulee olla integroitu hankesuunnitelmaan

Lisätietoja: <http://helmi.hel.fi/yhteisetpalvelut/hankinnat/sopimukset/palvelut/palvelumuotoilu/Sivut/default.aspx>

2.12.2019

5 TALOUSARVION MUUTOKSET JA TALOUSARVION SEURANTA

Kaupungin toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

5.1 Käyttötalouden määrärahan sitovuus ja ylittäminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on bruttobudjetoiduilla yksiköillä menojen yhteissumma (=määräraha) ja nettobudjetoiduilla yksiköillä toimintakate. Liikelaitoksia sitovat erät on esitetty talousarviossa liikelaitoksen perustelutekstissä sekä talousarvion tuloslaskelmaosassa. Talousarvion avustusliitteessä (talousarvion liite 1) on erikseen määritelty yhteisöille myönnettävät sitovat määrärahat.

Bruttobudjetoidut yksiköt eivät voi ylittää sitovaa määrärahaa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä. Myös nettobudjetoitujen yksiköiden sitovan toimintakatteen alittamista koskeva talousarvion muutos on tehtävä kaupunginvaltuustossa. Toimintakatteen seuranta suoritetaan kirjanpidollisella tarkkuudella, ei talousarvion seurannassa käytetyllä 1 000 euron tarkkuudella.

Määrärahojen riittävyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toiminta on suunniteltava siten, että talousarvioon merkitty määräraha varmasti riittää. Valvontavastuu kuuluu määrärahan käyttäjien ja käytöstä vastaavien henkilöiden ohella toimialajohdajille, liikelaitosten toimitusjohtajille ja virastopäälliköille sekä lauta- ja johtokunnille.

Pääsääntöisesti talousarvion määrärahan ylitysoikeuksia ei myönnetä. Mikäli toimialat eivät kykene toimimaan kaupunginvaltuuston 27.11.2019 hyväksymän talousarvion puitteissa, on lautakuntien hyväksymien ylitysesitysten oltava viimeistään 26.11.2020 kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla (kanslia.talousarvio@hel.fi). Määrärahan ylitysesityksessä on selvitettävä myös ylityksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin.

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten sitovat toiminnan tavoitteet on erikseen määritelty talousarviossa ao. toimialan ja liikelaitoksen kohdalla. Sitova tavoite katsotaan toteutuneeksi, jos kaikki sen talousarviossa määritellyt mittarit toteutuvat. Selvitykset toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tavoitteista on oltava kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla 29.1.2021 (kanslia.talousarvio@hel.fi). Toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tulee lisäksi laatia virallinen esitys Ahjoon. Sitovia toiminnan tavoitteita koskevassa muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus määrärahoihin.

Selvitys toteutumatta jääneistä sitovista toiminnan tavoitteista on esitettävä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ennen tilinpäätöksen allekirjoittamista kaupunginhallituksessa.

2.12.2019

5.2 Määrärahojen käyttötarkoituksen muutokset

Toimintaa ja tulosbudjetteja on tarkistettava siten, ettei määrärahojen käyttötarkoituksen muutoksia tarvita. Jos muutokseen on kuitenkin perusteltu syy, kuten määrärahan korotustarpeen välttäminen tai kokonaan uuden määrärahan sisällyttäminen talousarvioon, niin lauta- tai johtokunnat tekevät muutosesityksen kaupunginvaltuustolle. Vuoden 2020 talousarvion määrärahojen käyttötarkoituksen muutosesitysten on oltava kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolla (kanslia.talousarvio@hel.fi) viimeistään 26.11.2020.

5.3 Investointimäärärahojen sitovuus ja ylittäminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovia investointimäärärahojen talousarviokohtia tai -alakohtia ei saa ylittää ilman kaupunginvaltuuston erillistä päätöstä. Vuoden 2020 talousarvion investointimäärärahojen ylitysoikeusesitykset perusteluineen tulee toimittaa kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle (kanslia.talousarvio@hel.fi) välittömästi ylitysoikeustarpeen tultua esiin. Mikäli talousarvioehdotuksen käsittelyn jälkeen ilmenee kymmenvuotisesta investointisuunnitelmasta poikkeavia investointitarpeita, tulee nämä tarpeet pyrkiä sopeuttamaan ensisijaisesti käytettävissä olevista määrärahoista hankkeiden tärkeysjärjestystä tarkistamalla.

Valvontavastuu investointimäärärahojen käytöstä käyttäjien ja käytöstä vastaavien henkilöiden ohella kuuluu toimialajohtajille ja virastopäälliköille sekä lautakunnille.

5.4 Siirtyvien investointihankkeiden määrärahat

Mikäli toimialoilla on loppuvuoteen ajoittuvia investointihankkeita, joiden seuraavalle vuodelle siirtyvä rahoitustarve on selvinnyt vasta vuoden 2020 talousarvioehdotuksen käsittelyn jälkeen, toimiala voi tehdä määrärahan ylitysesityksen vuodelle 2021. Perusteena on vastaavansuuruinen määrärahasäästö vuonna 2020. Vuoden 2020 käyttämättä jääneiden investointimäärärahojen perusteella tehdyt esitykset vuoden 2021 talousarvion ylittämisestä toimitetaan kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle (kanslia.talousarvio@hel.fi) viimeistään 15.1.2021.

5.5 Kirjanpito, taloussuunnittelujärjestelmä ja talousarvion toteutumisen seuranta

Linjauksia kaupungin kirjanpitokäytännöstä

Kunnan lakisääteinen kirjanpito jakaantuu ulkoiseen kirjanpitoon ja talousarvion toteutumisen seurantaan. Ulkoisesta kirjanpidosta on saatava koko kaupungin tuloslaskelma ja tase liitetietoineen sekä rahoituslaskelma. Lisäksi ulkoisen kirjanpidon on pystyttävä tuottamaan kaupungin konsernitalinpäätöksen vaatimat tiedot. Ulkoisessa kirjanpidossa on eliminoidava kaupungin sisäiset tilitapahtumat sekä konsernitalinpäätöksessä konsernin sisäiset tilitapahtumat.

2.12.2019

Talousarvion toteutumista on lakisääteisesti seurattava vähintään valtuuston vahvistamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden laajuudessa.

Laske/SAP-järjestelmän sisäisen laskennan toiminnallisuuksien laaja hyödyntäminen tapahtuu kunkin toimialan omasta toimesta osana toimialan normaalia talouden suunnittelua.

Tavoitteena toimialoilla tulee olla, että palvelutuotannossa pystytään tulevaisuudessa nykyistä paremmin mm. laskemaan eri palvelutuotteiden hintoja. Toimialan kehittäessä omaa sisäistä laskentaansa tulee niiden olla yhteydessä talous- ja suunnitteluosastoon sisäisen laskennan kehittämisen koordinoimiseksi.

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen (Talpa) tehtävänä on tuottaa keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten kirjanpito- ja tilinpäätösaineisto palvelusopimusten mukaisesti.

Toimialojen ja liikelaitosten tulee järjestää taloushallintonsa yhdessä Talpan kanssa siten, että sekä ulkoisen kirjanpidon että talousarvion toteutumisen seurannan vaatimukset täyttyvät. Tämä tarkoittaa myös sitä, että kaupungin sisäiset erät ja konserniyhteisöjen sisäiset erät on pystyttävä erottamaan raportoinnissa.

Kaupungin laskentajärjestelmässä käytetty organisaatio perustuu keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten toimintasääntöön. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee ilmoittaa toimintasääntönsä muutoksista sääntötyöryhmälle, jonka välittämänä toteutetaan organisaatiomuutokset laskentajärjestelmään.

Välitilinpäätös ja kirjanpidon kuukausikatkot

Välitilinpäätös tehdään 30.6. 2020 tilanteesta. Välitilinpäätöksen tavoitteena on tilinpäätöksen nopeuttaminen ja talousarviokohtaisen seurannan parantaminen. Välitilinpäätös ohjeistetaan erikseen Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen (Talpa) toimesta. Välitilinpäätös tehdään olennaisilta osin tilinpäätöksen tarkkuudella.

Kirjanpitojärjestelmässä jokaisen kuukausikatkon yhteydessä tulot ja menot kohdistetaan oikealle kaudelle ja tilit täsmätään Talpan erillisen ohjeistuksen mukaan. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee huolehtia siitä, että kaikki ostolaskut käsitellään kaudenvaihteessa viipymättä. Kuukausittain tehdään kirjanpitojärjestelmässä konsolidoinnin toimenpiteet eli eliminoidaan keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten väliset sisäiset erät ja muodostetaan eliminoitu tuloslaskelma ja tase.

2.12.2019

Talousarvion toteutumisennuste

Talousarvion toteutumisennuste laaditaan vuonna 2020 kolme kertaa. Kolmen ennusteen lisäksi laaditaan tammikuussa 2021 alustava tilinpäätös. Liikelaitokset antavat ennusteet tuloslaskelman ja rahoituslaskelman sekä toiminnan tavoitteiden toteutumisesta sekä laativat tammikuussa 2021 alustavan tilinpäätöksen.

Vuoden 2020 ennusteet tehdään Tasku-järjestelmään. Järjestelmässä ennustetaan keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten euromääräiset ennusteet. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee ennustaa omat sisäiset ostonsa kumppaneittain. Ostokirjauksesta syntyy myyjälle automaattisesti tulokirjaus.

Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto antaa tarkemmat ohjeet toteutumisennusteiden ja alustavan tilinpäätöksen laatimisesta, tietojen toimittamisesta ja aikataulusta.

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on saatettava talousarvion toteutumisennuste myös lauta- tai johtokuntansa tietoon. Lauta- ja johtokuntien on lähetettävä asiasta kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle (kanslia.talousarvio@hel.fi) pöytäkirjanote, josta käy ilmi, mihin toimenpiteisiin se on päättänyt ennusteen johdosta ryhtyä. Lautakunnissa hyväksytyä ennustetta ei voi muuttaa Tasku-järjestelmässä jälkikäteen.

Talousarvion investointeja koskevat toteutumisennusteet tulee tehdä riittävällä tarkkuudella hankkeittain, jolloin lautakunnat voivat tehdä mahdollisesti tarvittavat tulosbudjettien muutokset hyvissä ajoin ennen vuoden loppua. Näin määrärahat voidaan käyttää joustavasti niihin hankkeisiin, jotka ovat käynnissä tai lähtemässä liikkeelle.

Kaikista talousarviokirjan sitovista toiminnan tavoitteista, sitovia toiminnan tavoitetta mittaavista mittareista sekä määrä- ja suoritavoitteista tehdään ennuste. Toiminnan tavoitteiden ja lukumääräennusteiden aineisto ilmoitetaan samalla tarkkuudella, jolla tavoite on esitetty talousarviokirjassa. Sitovista toiminnan tavoitteista tulee antaa lyhyt kuvaus kunkin tavoitteen toteutumisen ennusteesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Tavoitteiden tallennuspaikkana on kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston ohjeistama paikka.

Sitovien toiminnan tavoitteiden toteumatiedot dokumentoidaan siten, että niiden oikeellisuus on jälkikäteen todennettavissa. Jos tavoitteen toteumatiedot ovat saatavissa suoraan tietojärjestelmästä, kuvaukseen liitetään ao. seurantaraportti (lyhyt yhteenveto). Jos toteumatiedot ovat saatavissa laskemalla, kuvaukseen liitetään ao. laskelma ja sen kaava. Kuvauksessa tulee olla laatijan nimi ja päivämäärä. Dokumentointivaatimus koskee vain sitovia toiminnan tavoitteita. Kustakin sitovasta toiminnan tavoitteesta laaditaan oma kuvaus liitteineen ja ne voi esittää yhtenä kokonaisuutena.

2.12.2019

Toteutumisennusteen yhteydessä toimialojen ja liikelaitosten tulee raportoida talousarvion toteutumiseen vaikuttavat merkittävät poikkeamat toimintaympäristössä sekä edistyminen toimintasuunnitelmaan kirjatuissa kaupunkistrategian keskeisimmässä toimenpiteissä sekä toimialatason strategiamittareissa. Ennusteen riskejä koskevassa osiossa raportoidaan lyhyesti merkittävistä toteutuneista ja uhkaavista riskeistä sekä ajankohtaisista riskienhallinnan kehittämistoimista.

Lisäksi keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee raportoida merkittävistä kaupungin rahankäyttöön vaikuttavista toimintaympäristön muutoksista tai toimialan oman toiminnan muutoksista kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle välittömästi muutosten tultua tietoon. Ensisijaisena tavoitteena on aina muutosten sopeuttaminen talousarvioon.

Kilpailuneutraliteetin edellyttämä kirjanpito

Kilpailulain kilpailuneutraliteettisäännöksiin on lisätty uusi säännös 30 d§ kirjanpidon eriyttämisestä ja se tulee voimaan 1.1.2020. Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön tulee pitää taloudellisesta toiminnastaan erillistä kirjanpitoa muusta toiminnastaan.

Talous- ja suunnitteluosaston koordinoimana taloudenohjausryhmän alaisuuteen on muodostettu kilpailu- ja kuntalain mukaisten kilpailuneutraliteettia koskevien asioiden koordinointiryhmä, jonka tehtävänä on säännöllisesti ja ennakkollisesti identifioida keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten kaupungin toimintoihin liittyviä kilpailuneutraliteettinäkökulmia.

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on osoitettava tarkoituksenmukainen edustus ryhmän työskentelyn vaatimiin selvityksiin ja muuhun taustatyöhön.

5.6 Maksuvalmiusennuste

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on annettava omalta osaltaan maksuvalmiusennusteet ja kassabudjetit. Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto antaa aiemmat ohjeet (Rj, 22.10.2009, 201 §) korvaavat ohjeet vuoden 2019 loppuun mennessä.

2.12.2019

6 INVESTOINNIT JA TILAT

6.1 Investointihankkeiden ohjaus

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset suuntaavat toimintaansa strategian mukaisesti taloussuunnitelmassa olevien investointimäärärahojen puitteissa. Lisäksi on huomioitava kaupunginvaltuuston 22.6.2016 hyväksymän Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteuttamishojelman (AM-ohjelma) edellyttämät toimenpiteet. Eriyisesti tämä koskee käynnistettävien uusien asuinalueiden esirakentamista, liikaantuneiden maiden puhdistamista ja muun infrastruktuurin rakentamista.

Investointihankkeiden aikatauluseurantaa kehitetään määrärahaseurannan ohella vuoden 2020 aikana. Toimialat ja kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto kehittävät yhteistyössä investointihankkeiden seurantaan, siten että kokonaiskustannuksiltaan yli miljoonan euron investointien ajoitus ja tarvittava rahoitus koostetaan investointien seurannan välineenä toimivaksi hankesalkuksi talousarviokohdittain. Samalla luodaan käytännöt hankekohtaiseen investointien aikataulu- tai kustannusmuutosten kaupunkitasoiseen raportointiin.

Toimialojen tulee huolehtia toimintasuunnitelman ja tulosbudjetin yhteydessä hyväksytyin investointiohjelman tai sitä vastaavan investointimäärärahojen käyttösuunnitelman toteutumisen seurannasta, siten että hankkeiden aikatauluun tai rahoitukseen liittyviin poikkeamiin kyetään reagoimaan oikea-aikaisesti ja suunnitelmallisesti.

Tilahankkeiden käsittelyohjeet 2015 koskevat kaupungin investointi- ja vuokratilahankkeita (uudisrakennus-, laajennus-, muutos-, korjaus- ja perusparannushankkeet sekä vuokratilat). Ohjeet koskevat myös kaupungin yhtiöiden muita kuin asuntohankkeita sekä niitä ulkopuolisia kumppanuus-, leasing- tms. hankkeita, joissa kaupunki on mukana. Ohjeet määrittelevät erilaisten tilojen hankkimisen periaatteet, tilahankkeiden suunnitteluvaiheet ja pääsisällön, suunnitelmien käsittelytavan ja vastuusuhteet Helsingin kaupungin organisaatiossa. Lisäksi ohjeessa määritellään hankesuunnitelmien kustannusrajojen mukaiset hyväksymisvaltuudet eri toimielimille soveltuvin osin. Tilahankkeiden käsittelyohjeet päivitetään vuoden 2020 aikana valmistelussa olevan kiinteistöstrategian edellyttämien muutosten, suurten investointihankkeiden kustannusarvioiden kehittämissuunnitelman loppuraportissa annettujen suositusten sekä kaupunginhallituksen hyväksymän kiinteistöpoliittisen toimenpideohjelman edellyttämien muutostarpeiden mukaisesti.

Katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden suunnittelussa, toteutuksessa ja päätöksenteossa noudatetaan kaupunginhallituksen 21.5.2018 hyväksymiä katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeita.

2.12.2019

Tilahankkeiden kustannus- ja suunnittelukysymyksiä käsitellään tarvittaessa kaupunginkanslian koordinoimassa hankeohjausryhmässä (HOR), jossa ovat edustettuina kaikkien toimialojen tiloista vastaavat edustajat ja kaupunkiympäristön toimialan edustajat.

Vastaavasti katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden kustannus- ja suunnittelukysymyksiä käsitellään tarvittaessa kaupunginkanslian koordinoimassa liikennehankkeiden hankeohjausryhmässä (LiikenneHOR), jossa ovat edustettuina kaupunkiympäristön toimiala, HKL-liikennelaitos, HSL ja Helsingin Satama Oy.

Suurhankkeiden koordinaatioryhmään viedään kaikki kaupunkistrategian toteuttamisen näkökulmasta merkittävimmät hankkeet, joiden valmistelussa ja eteenpäin viemisessä tarvitaan kaupungin ylimmän johdon linjauksia.

Kaupungin hankkeita tulee ohjata kaikissa toteutusvaiheissa siten, että hankkeen kustannukset ovat enintään hyväksytyen enimmäishinnan mukaiset.

6.2 Hankkeiden rahoitus

Investointihanke tulee suunnitella ja ohjelmoida niin, että se voidaan toteuttaa talousarvion mukaisessa aikataulussa ja talousarvioon merkityn määrärahan puitteissa tai talousarviossa suunniteltuna yhtiö- tai vuokrahankkeena. Tässä yhteydessä on otettava huomioon hankkeen käyttötalousvaikutukset, jotka tulee sisältyä talousarvion käyttötalouden puitteisiin.

Talousarvion liitteenä 6 oleva vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2020–2022 -taulukkoa käytetään palveluverkko-suunnittelussa. Jokaisen hankkeen tarpeellisuus arvioidaan kuitenkin erikseen palveluverkon kehittämisen näkökulmasta. Liitteessä esitetyt vuokratiohteita käsitellään ja niistä päätetään kohdassa 6.5 esitettyjen ohjeiden mukaisesti.

Liikelaitokset rahoittavat talousarvionsa perusteluissa esitetyt investoinnit talousarvioon sisältyvän liikelaitoksen rahoituslaskelman mukaisesti.

Hankintalain kansallisia kynnyksarvoja sovelletaan sellaisenaan kaupungin hankinnoissa.

6.3 Toimitiloista luopuminen

Toimitiloista luopumisen tavoitteena tulee olla sellaisista tilakokonaisuuksista luopuminen, jotka mahdollistavat tilojen luovuttamisen eteenpäin tai tilan ja tontin kehittämisen muuhun tarkoitukseen osana palvelutilaverkon tehostamista. Luopumiset suunnitellaan toimialarajat ylittävänä prosessina yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden kanssa.

2.12.2019

6.4 Toimitilojen vuokraaminen ja maanvuokrasopimukset

Kaupunkiympäristön toimialan tilapalvelut vuokraa uudet kaupungin palvelutilat keskushallinnolle toimialoille ja liikelaitoksille kustannusperusteisesti määräytyvään vuokratasoon. Kaupungin omistamista likvideistä tiloista (liiketilat, toimistot, varastot, tuotantotilat) tilapalvelut perii markkinavuokran. Kaupungin ulkopuolisille vuokralaisille vuokratuista tiloista peritään aina markkinavuokra.

Ulkopuolisten (so. muiden kuin kaupungin omistamien) tilojen ja tilaelementtien (esim. paviljongit väistötiloina) vuokraamiseen tarvitaan kansliapäällikön päätös. Toimialan ja liikelaitoksen tulee ottaa ensin yhteys kaupunkiympäristön toimialan tilapalveluihin. Tilapalvelut selvittää, onko kaupungin omia tiloja käytettävissä. Mikäli soveltuvia tiloja ei löydy ja päädytään ulkopuolisen tilan hankintaan, tilapalvelut tai liikelaitos tekee esityksen kansliapäällikölle. Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto valmisteleo asian kansliapäällikön käsittelyyn. Jos kansliapäällikkö hyväksyy esityksen, vuokrauspäätös tehdään sen jälkeen toimivaltarajojen mukaisesti. Vuokrahankkeissa toimivaltaraja arvioidaan pääomittamalla vuokra-ajan pääomavuokrat nykyhetkeen. Toistaiseksi voimassa olevissa sopimuksissa tilojen vuokrien pääomitukset tehdään neljältä vuodelta.

Niissä vuokrahankkeissa, jotka tilahankehjeiden mukaan tulevat kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston päätettäväksi, ei erillistä kansliapäällikön päätöstä tarvita.

Muut kuin liikelaitokset eivät pääsääntöisesti voi tehdä maanvuokrasopimuksia ulkopuolisten kiinteistöomistajien kanssa, vaan sopimukset tekee kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu.

6.5 Pysyvien vastaavien hyödykkeet

Pysyvien vastaavien hyödyke hankitaan investointiosan määrärahoilla, aktivoidaan taseeseen ja poistetaan suunnitelman mukaan. Pysyvien vastaavien hyödykkeitä ovat esineet, erikseen luovutettavissa olevat oikeudet ja muut hyödykkeet, jotka on tarkoitettu tuottamaan tuloa tai ovat palvelutoiminnan käytössä useampana kuin yhtenä tilikautena. Pysyvien vastaavien hyödyke hankitaan investointiosan määrärahoilla. Jos pysyvien vastaavien hyödykkeen hankintameno alittaa 10 000 euroa (pienhankinta), kirjataan hankintameno kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi. Hankinta tehdään tällöin käyttötalousosan määrärahoilla.

Hyödykkeen hankintameno voi kirjata kokonaan kuluksi, vaikka se tuottaa tuloa tai on palvelutoiminnan käytössä useamman tilikauden aikana, mikäli hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa 10 000 euroa (pienhankinta), eikä kirjaustavalla ole olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen eikä taloudesta annettavaan kuvaan. Jos hyödyke koostuu useasta eri komponentista, joiden yhteenlaskettu hankintameno ylittää 10 000 euroa, se merkitään pysyviin vastaaviin ja kirjataan vaikutusaikanaan normaalisti poistoina kuluksi. Poikkeuksena pääsäännöstä

2.12.2019

on ensikertainen kalustaminen, jossa hankintoja voidaan aktivoida taseeseen, vaikka yksittäisen hankinnan arvo ei ylittäisi pienhankintarajaa. Ensikertainen kalustaminen liittyy käsitteenä pääsääntöisesti Opetushallituksen/opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustuksiin (peruskoulujen rakentaminen ja kalustaminen). Kalustamisen on liityttävä uuden yksikön tai toiminnan aloittamiseen ja hankinnan tulee tapahtua pääsääntöisesti ennen toiminnan aloittamista. Täydentäviä hankintoja ei voida enää pitää ensikertaisena kalustamisena eikä kulutushyödykkeitä (esimerkiksi koulutarvikkeet) ei voida aktivoida taseeseen.

Rakennusten korjausten osalta on harkittava erikseen, onko korjaus vuosikorjauksen vai perusparannuksen luonteista. Vuosikorjaukset rahoitetaan käyttötalousosan määrärahoilla, eivätkä ne ole poistonalaista käyttöomaisuutta. Peruskorjausmenot aktivoidaan sen toimialan taseeseen, jonka taseessa peruskorjattava hyödyke on.

Vuosikorjaus ja perusparannus eroavat toisistaan siten, että perusparannus lisää olennaisesti kohteen taloudellista käyttöikää, lisää tai parantaa kohteen ominaisuuksia, esim. ilmanvaihtoa ja/tai nostaa kohteen suhteellista laatutasoa olennaisesti alkuperäistä paremmaksi, esimerkiksi huoneiston tai rakennuksen laajennus-, muutos-, uudistus- ja muut vastaavat toimenpiteet. Vuosikorjaus taas pitää kohteen alkuperäisessä kunnossa.

Aktivoitavan kaupungin oman työn arvo kirjataan taseeseen "Valmistus omaan käyttöön" -tulostilin kautta.

Poistosuunnitelma on kaupunginvaltuuston 18.9.1996 vahvistama. Poistosuunnitelmaa on tämän jälkeen täydennetty kaupunginvaltuuston päätöksillä. Päätös 14.11.2001 koskee tehdas- ja tuotantorakennuksia sekä kiinteitä rakenteita ja laitteita. Päätös 9.10.2002 koskee Vuosaaren Sataman liikenneväylien investointeja. Päätös 18.6.2003 koskee raidekalustoa ja muita kuljetusvälineitä. Päätöksellä 2.11.2001 päätettiin asuinkiinteistöjen rakennusten ja pysäköintiyhtiöiden kalliotunneleiden ja maanpäällisten laitosten poistoajoista. Päätös 15.2.2011 koskee atk-ohjelmistojen poistoaikaa. Kaupunginvaltuuston päätös 20.1.2016 koskee viestintävälineitä ja muita aineellisia hyödykkeitä. Poistosuunnitelma perustuu arvioidun taloudellisen käyttöajan mukaiseen tasapoistoon. Poistojen laskenta muutettiin vuonna 2012 SAP -järjestelmän käyttöönoton myötä alkamaan hankintakuukaudta seuraavan kuukauden alusta, kun aikaisemmin poistot alkoivat hankintakuukauden alusta.

2.12.2019

Poistoajat ovat seuraavat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3-20 vuotta
Asuinkiinteistöyhtiöiden asuinrakennukset	Progressiivinen poisto , enintään 40 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	10-50 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden kalliotunnelit	enintään 100 vuotta
Pysäköintiyhtiöiden maanpäälliset laitokset	enintään 60-70 vuotta
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	8-50 vuotta
Koneet ja kalusto	3-30 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3-5 vuotta

Lauta- ja johtokunnat ovat vahvistaneet toimialojen ja liikelaitosten tarkemmat poisuunnitelmat kaupunginvaltuuston päättämien poistoaikojen rajoissa.

6.6 Irtaimiston hankinta-arvot

Muusta kun käyttöomaisuudeksi kirjattavasta irtaimesta omaisuudesta on pidettävä irtaimistorekisteriä. Vuonna 2020 irtaimistorekisteriin merkittävän irtaimiston hankinta-arvon alaraja on 1 500 euroa ilman arvonnlisäveroa. Irtaimistorekisteriin voi merkitä aktivoitavan omaisuuden, vaikka se on myös käyttöomaisuuskirjanpidossa, jos keskushallinto, toimiala tai liikelaitos niin haluaa.

Irtaimiston käsittelystä on annettu pysyväisohje (Rj 101 § 21.12.2017). Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee kiinnittää erityistä huomioita siihen, että asianmukaista rekisteriä irtaimisto ylläpidetään ohjeen mukaisesti. Irtaimistohallinnan prosessit tulee olla suunniteltu ja ohjeistettu sekä tehtävät vastuutettu siten, että irtaimen omaisuuden hallinta on luotettavaa ja tehokasta. Ohjeen mukaan on huolehdittava muun muassa rekisterin ajantasaisesta päivittämisestä, vuosittaisesta inventoinnista sekä irtaimiston siirroista ja poistoista.

Irtaimistokirjanpitoa voidaan pitää joko erillisellä tietojärjestelmällä tai Excel-ohjelmalla pysyväisohjeen liitteessä olevan mallin mukaisesti, huolehtien että tietosisältö rekisterissä olevasta omaisuudesta on riittävä ja kattava. Irtaimistorekisteriä varten kaupungilla on käytössä Luukku-järjestelmä. Tästä järjestelmästä on rakennettu liittymät kaupungin henkilöstönhallintaan ja toimipaikkaluetteloon, jotka liittyvät oleellisesti irtaimistohallintaan.

2.12.2019

7 HENKILÖSTÖÖN LIITTYVÄT OHJEET JA MÄÄRÄYKSET

7.1 Henkilöstösuunnittelu ja tehtävien täyttäminen

Vuosittainen henkilöstösuunnittelu

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee päivittää henkilöstöresurssisuunnitelmansa palkkamenojen osalta tulosbudjetin 2020 laatimisen yhteydessä. Henkilöstöosasto kerää keskushallinnolta, toimialoilta ja liikelaitoksilta neljännesvuosittain tietoja henkilöstömäärän seurantaan ja raportointia varten.

Tehtäväjärjestelyistä johtuva henkilöstön uudelleensijoittuminen

Kaupunginkanslian henkilöstöosasto koordinoi ja kehittää henkilöstön uudelleensijoittamisen toimintatapoja yhteistyössä toimialojen henkilöstöhallintojen kanssa.

Keskushallinnolla, toimialoilla ja liikelaitoksilla on vastuu henkilöstönsä sijoittumisesta ja työnantajavelvollisuuksien toteutumisesta muutostilanteissa. Vastuullisena työnantajana kaupunki ennakoii henkilöstöjohtamisen keinoin työn muutoksia ja niiden vaikutuksia henkilöstön osaamiseen ja henkilöstörakenteeseen.

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten henkilöstöhallinnot toimivat yhteistyöverkostona uusien tehtävien löytämiseksi niille, joiden työt tehtäväjärjestelyjen vuoksi loppuvat tai työn tekemisen edellytykset muuttuvat työntekijän henkilöön liittyvien tekijöiden vuoksi siten, ettei nykyisessä työssä jatkaminen enää onnistu. Näissä tilanteissa työnantajalla on lain mukainen työn tarjoamisvelvollisuus. Velvollisuus toteutuu, kun avoinna olevaa tehtävää tarjotaan kaupungin palveluksessa olevalle uutta työtä tarvitsevalle henkilölle, jonka työkokemus ja osaaminen vastaavat tehtävän vaatimuksia.

Tehtäväjärjestelyistä johtuvat ja henkilöön liittyvien työntekemisen edellytysten muutoksiin perustuvat toimintaperiaatteet yhdistetään. Uudet toimintaperiaatteet ja ohjeet tulevat voimaan alkuvuodesta 2020.

Tehtävien täyttäminen

Avoimia virkoja ja tehtäviä täytettäessä noudatetaan kaupungin henkilöstöhankinnan periaatteita (Khs 20.8.2012, 875 §). Kaupunginhallituksen haettavaksi julistamia virkoja täytettäessä keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on oltava yhteydessä kaupunginkanslian henkilöstöosastoon viran täyttöön liittyvistä järjestelyistä.

Esihenkilön tulee aina tehtävän täyttöä suunniteltaessa ensin selvittää keskushallinnon, toimialan tai liikelaitoksen henkilöstöhallinnosta, löytyykö tehtävään kaupungin palveluksessa oleva henkilö, jolle työnantajalla on velvollisuus tarjota työtä. Helsingin kaupunki on yksi työnantaja, joten kaikki kaupungin esihenkilöt työnantajan

2.12.2019

edustajina osaltaan huolehtivat työn tarjoamisvelvollisuuden ja muiden työnantaja-velvoitteiden toteutumisesta. Kaupunginkanslian henkilöstöosasto on antanut keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten henkilöstöhallinnoille ohjeen työn tarjoamisen varmistamisesta (<http://helmi.hel.fi/henkilosto/Johtaminenjaesimiestyo/uudelleensijoittuminen/sivut/default.aspx#ohjeet>).

7.2 Palvelussuhteeseen ottaminen

Määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottaminen

Määräaikaiseen palvelussuhteeseen saadaan ottaa vain kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 3 §:ssä ja 3a §:ssä ja työsopimuslain 1 luvun 3 § ja 3a §:ssä mainituilla perusteilla. Palvelukseenottopäätöksessä on aina mainittava määräaikaisuuden syy.

Toisiaan seuraavat määräaikaiset palvelussuhteet ovat mahdollisia yleensä vain sijaisuustilanteissa. Pitkähköt yhtäjaksoiset sijaisuudet ovat mahdollisia vain poikkeustapauksissa (esimerkiksi perhevapaiden ajaksi otettavat sijaiset). Kaupunginkanslian henkilöstöosasto on antanut määräaikaisia tehtäviä koskevan ohjeen.

Sijaisuuksien hoitamisen periaatteet

Sijaisten käytön suunnittelu on osa ennakoivaa henkilöstöjohtamista. Sijaisuudet on pyrittävä ensisijaisesti hoitamaan erilaisin työjärjestelyin tai sisäisin siirtein. Sijaisen palkkaamiseen on aina oltava perusteltu tarve. Lyhyisiin 1–3 päivän poissaoloihin sijaisen saa palkata vain, mikäli palvelutarve tätä ehdottomasti edellyttää.

Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n käyttö

Seure Henkilöstöpalvelut Oy:tä tulee käyttää lyhytaikaisten sijaisten rekrytointiin aina silloin, kun kyseistä henkilöstöä on Seuren kautta saatavissa. Kuitenkin mikäli perustellusta syystä palvelun järjestämisen tai laadun kannalta toimialojen oman pysyvän varahenkilöstön käyttäminen on tarkoituksenmukaista, voidaan sijaishankintaa toteuttaa toimialojen omana toimintana.

Toimialoja ja liikelaitoksia kehoitetaan kehittämään yhteistyötä Seuren kanssa siten, että sijaishankinta hoidetaan kokonaistaloudellisesti parhaalla mahdollisella tavalla. Toimialoilla ja liikelaitoksissa ei ole syytä ylläpitää omia rinnakkaisia voimavaroja lyhytaikaisen henkilöstön rekrytointia varten, jos vastaavat palvelut ovat saatavissa riittävässä laajuudessa Seuren kautta.

Seure on kaupungin tytäryhtiö, jonka palveluja toimialojen ja liikelaitosten ei tarvitse erikseen kilpailuttaa. Muiden henkilöstövuokrausyritysten käyttäminen on mahdollista, jos Seuren kautta ei ole saatavissa soveltuvaa vuokrahenkilöstöä.

2.12.2019

Vuosilomat ja säästövapaat

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on vuosilomia vahvistaessaan jaettava lomat vuosilomakaudelle 2.5.–30.9. siten, että vuosilomasijaisia tarvitaan mahdollisimman vähän. Palveluja voidaan myös vähentää ja sulkea kesäaikana. Myös muuna aikana lomat on pyrittävä järjestämään siten, ettei kaupungin tarvitse teettää ylitöitä eikä palkata lisätyövoimaa.

Säästövapaan kerääminen pitkiksi poissaolojaksoiksi palvelussuhteen loppupuolelle, esim. ennen eläketapahtumaa pidettäväksi, ei ole tarkoituksenmukaista tehtävien hoidon kannalta. Kun vuosilomapäiviä jätetään säästöön, tulee samalla sopia kirjallisesti vapaan antamisen ajankohdasta tai vähintään siitä, minä vuonna vapaa annetaan.

7.3 Korkeakouluharjoittelijat ja kesätyöntekijät

Korkeakouluharjoittelijat

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset voivat palkata yliopisto- ja korkeakouluharjoittelijoita virka- ja työehtosopimusten asianomaisten palkkausmääräysten mukaisin palkkauksin. Henkilöstöosasto on tarkentanut harjoittelijoiden palkkausta lisäohjeella (http://helmi.hel.fi/henkilosto/Rekrytointi/maaraaikaisten_rekrytointi/opiskelijan_palkkaaminen/Sivut/default.aspx).

Kesätyöntekijät

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset voivat talousarvionsa puitteissa palkata 2.5.–30.9. välisenä aikana kesätyöntekijöitä.

Tällöin tulee ottaa huomioon alan ammattitutkinnon tai ammattitaidon sekä kokemuksen puuttumisen vaikutukset tehtävien vaativuuteen ja palkkaukseen.

Kaupungin työtehtävien tunnetuksi tekemiseksi ja tulevaisuuden rekrytointien helpottamiseksi on nuorten 16–17-vuotiaiden kesätyöntekijöiden palkkaamiseen varattu kaupunginkanslian talousarvioon määräraha. Kesätyöntekijät sijoittuvat soveltuviin tehtäviin erikseen toimialojen kanssa tehtävän suunnitelman mukaisesti. Lisäksi kaupunginhallituksen käyttövaroissa on varauduttu hankkeeseen, jossa vähennetään puistojen, aukoiden ja kadun varsien roskaisuutta palkkaamalla alle 20-vuotiaita nuoria kaupunkiympäristön puhtaanapitoon liittyviin tehtäviin. Vuonna 2020 kaupunki rekrytoi kesätyöntekijöitä ensisijaisesti maailman toimivimman kaupungin rakentumista edistäviin erilaisiin projekteihin. Kaupunginkanslian henkilöstöosasto koordinoi yllä mainittuja kesätyöprojekteja ja antaa kesätyöntekijöiden palkkaamista koskevia lisäohjeita (http://helmi.hel.fi/henkilosto/Rekrytointi/maaraaikaisten_rekrytointi/kesatyontekijan_palkkaaminen/Sivut/default.aspx).

2.12.2019

7.4 Työntekijät palkkatuetussa työssä ja työkokeilussa

Kaupungin keskushallinnolla, toimialoilla ja liikelaitoksilla on mahdollisuus palkata työllistämismäärärahoihin työtön helsinkiläinen määräaikaiseen työsuhteeseen. Palkkatuella työllistettävän henkilön palkka maksetaan kaupunginkanslian työllistämismäärärahoista. Palkkatuetussa työssä olevia työntekijöitä voidaan käyttää lisätyövoimana sellaisissa tehtävissä, jotka edistävät heidän sijoittumistaan avoimille työmarkkinoille joko kuntasektorille tai muulle työnantajalle. Palkkatuetussa työssä olevan työntekijän palkkaus määritellään kuten muissakin määräaikaissä työsuhteissa sopimusten ja ohjeiden mukaisesti.

Palkkatuetun työn lisäksi helsinkiläisiä työttömiä otetaan kaupungin keskushallintoon, toimialoille, ja liikelaitoksiin työkokeiluun. Työkokeilusta ei aiheudu työnantajalle kustannuksia eikä sen ajalta makseta palkkaa. Työkokeilu on aktivointipalvelu, jonka avulla selvitetään työttömän ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja tai mahdollisuuksia palata työmarkkinoille. Järjestämällä työkokeilua mahdollisimman monipuolisesti työttömien tarpeisiin kaupunki voi vaikuttaa positiivisesti työmarkkinatuen kuntarahoitusosuuteen.

Kaupungin toimialoille asetetaan työkokeiluun 1,5 prosentin kiintiö suhteessa toimialojen henkilöstömäärään.

Palkkaamalla henkilön palkkatuetettuun työhön tai ottamalla henkilön työkokeiluun työnantaja sitoutuu siihen, että työntekijä tai työkokeilussa oleva voi työsuhteen aikana ja työajalla osallistua työllistymisedellytyksiä parantavaan koulutukseen, kursitukseen ja henkilökohtaiseen valmennukseen.

Kaupunki on sopinut Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston kanssa, että palkkatuella työllistetty työntekijä voi keskeyttää määräaikaisten työsuhteiden, jos hän siirtyy uuteen työsuhteeseen avoimille työmarkkinoille tai ammatilliseen koulutukseen.

7.5 Osaamisen kehittäminen

Henkilöstö- ja osaamistarpeiden ennakointi on keskeinen osa strategista ja toiminnan suunnittelua. Osaamisella on keskeinen merkitys toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Sitä tulee kehittää suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti.

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee laatia vuosittaisen henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelma. Suunnitelma kootaan organisaatioon soveltuvalla tavalla, ja siinä linjataan osaamisen kehittämisen painopisteet. Kaupunginkanslian henkilöstöosasto on antanut ohjeen osaamisen kehittämissuunnitelman laatimisesta 26.9.2014 (http://helmi.hel.fi/henkilosto/Johtaminenjaesimiestyö/Osaamisen_johtaminen/Documents/14HeosKi2609.pdf).

2.12.2019

Suunnitelman toteutumista seurataan keskushallinnossa, toimialoilla ja liikelaitoksissa vuosittain. Kehittämispänsostusten seurantamittareita ovat koulutustunnit ja -kustannukset.

Henkilöstön osaamisen kehittämisen perusteena tulee olla nykyisissä tai tulevissa työtehtävissä tarvittava ammatillinen osaaminen. Työn muutoksiin liittyvistä tavoitteista ja osaamistarpeista keskustellaan työyhteisössä ja tehdään suunnitelma tarvittavan osaamisen kehittämisestä. Henkilökohtaisesta kehitymisestä sovitaan tulos- ja kehityskeskusteluissa. Keskeiset toimenpiteet kirjataan työntekijän henkilökohtaiseen suunnitelmaan. Työntekijän suunnitelmaa voidaan täydentää vuoden aikana ja sitä seurataan vuositasolla.

Työntekijän koulutus palkallisella työajalla edellyttää aina kirjallisesti tai suullisesti sovittua suunnitelmaa. Vastaavasti työnantaja osallistuu muihin koulutuskustannuksiin vain silloin, kun ne ovat suunnitelman mukaisia.

Johtamisen ja esihenkilötyön merkitys työhyvinvointiin ja tuloksellisuuteen on keskeinen. Kaupunginkanslia tukee uuden johtamistavan, esihenkilötyön toimintakulttuurin kehittämistä. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee tulosbudjetissaan ja osaamisen kehittämissuunnitelmassaan varautua myös johtamisen ja esimiestyön kehittämiseen.

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset voivat talousarvionsa puitteissa hyödyntää oppisopimuskoulutusta henkilöstönsä osaamisen kehittämiseen.

7.6 Henkilöstön onnistumisen johtaminen ja työhyvinvointi

Onnistumisen johtamisella tarkoitetaan sitä, että esimiehet mahdollistavat työntekijöidensä sujuvan työn ja onnistumisen työssään. Tämä edellyttää tulos- ja kehityskeskustelujen käymistä ja tavoitteiden asettamista työlle. Esihenkilön ja työntekijän on hyvä käydä säännöllisesti keskusteluita työhön ja työntekoon liittyvistä asioista. Jotta työntekijä onnistuisi työssään, hänet tulee perehdyttää työhön ja hänen osaamistaan tulee jatkuvasti kehittää. Onnistumisen johtamisen sähköinen järjestelmä tullaan ottamaan vaiheittain käyttöön vuonna 2020. Tämä järjestelmä tulee sisältämään mm. tulos- ja kehityskeskustelut, varhaisen tuen keskustelut sekä perehdytyksen ja osaamisen hallinnan osiot.

Onnistumisen johtaminen pitää sisällään työhyvinvoinnin kehittämisen. Työhyvinvointitoiminnan hyvinvointivaikutus ja taloudellinen merkitys Helsingissä ovat merkittäviä. Työhyvinvoinnin kustannukset sisältävät kaupungin sairauspoissaolo-, tapaturma- sekä varhaiseläkemaksukustannukset. Työhyvinvointia kehittämällä voidaan vaikuttaa näihin tekijöihin ja saada aikaan merkittäviä euromääräisiä säästöjä sekä tuottavuuden kasvua. Huolehtimalla työntekijöiden terveydestä ja työkyvystä turvataan laadukkaat palvelut kuntalaisille.

2.12.2019

Keskushallinnossa, toimialoilla ja liikelaitoksissa tulee seurata sairaus- ja työtapa-turmapoissaoloista ja työkyvyttömyyseläkkeistä aiheutuvia kustannuksia sekä niitä ennustavia tekijöitä. Yksiköissä huolehditaan lisäksi siitä, että kaikki työtapatuomat ilmoitetaan käytössä olevaan Työsuojelupakki-ohjelmaan sähköisesti ja että työtapatuomien ehkäisyyn kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

Helsingin kaupungin työhyvinvointiohjelma 2018–2021 sisältää suuntaviivat ja tavoitteet henkilöstön työhyvinvointia ja työturvallisuutta edistävälle toimenpiteille. Keskushallinnossa, toimialoilla ja liikelaitoksissa laaditaan myös omat työhyvinvointisuunnitelmat, joilla varmistetaan työhyvinvoinnin kehittyminen.

Toimialojen työhyvinvointihankkeilla ja kaupungin yhteishankkeilla edistetään henkilöstön työhyvinvointia ja työturvallisuutta. Hankkeita on tuettu vuosittain kaupungin työhyvinvointimäärärahoilla. Uuden käytännön mukaisesti keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset varaavat työhyvinvoinnin kehittämiseen ja työhyvinvointisuunnitelmiansa toteuttamiseen riittävät määrärahat vuonna 2020. Suositeltavaa on, että määrärahavaraus on vähintään saman suuruinen kuin aikaisempina vuosina, jolloin voidaan turvata henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen ja kehittyminen.

Kaupunki varaa 360 000 euroa kaupunkiyhteisiin työhyvinvointihankkeisiin, jota käytetään pääasiassa kaupungin työhyvinvointiohjelman toteuttamiseen.

7.7 HR-prosessien ja HR-tietojärjestelmien kehittäminen

Vuoden 2020 loppuun saakka käynnissä olevan HR-tietojärjestelmähankkeen tavoitteena ovat selkeät ja yhtenäiset HR-palvelut ja HR-prosessit sekä niitä tukevat HR-tietojärjestelmät. Vuoden 2020 aikana käyttöön otetaan kaupunkiyhteisinä:

- Onnistumisen johtamisen järjestelmä (ONNI)
- Hijat-järjestelmän uusi versio ml. esimiesten ja työntekijöiden roolikohtaiset palvelut
- Uusittu HR-mastertietojen raportointi

Kaupunginkanslia, toimialat ja liikelaitokset tekevät HR-prosessien kehittämistyötä yhteistyössä. HR-prosessien sujuvoittamisen ja automatisoinnin vuoksi on tärkeää tavoitella kaupunkiyhteisiä toimintatapoja. Tavoitteena on hankkia ja kehittää ensisijaisesti kaupunkiyhteisiä HR-tietojärjestelmiä. Tämän vuoksi toimialojen ja liikelaitosten tulee välttää omien HR-tietojärjestelmien hankkimista tai laajentamista. Jos kaupunkiyhteisen HR-tietojärjestelmän toiminnallisuudet eivät jostain syystä riitä kattamaan toimialan tai liikelaitoksen tarpeita, pitää heidän neuvotella kaupunginkanslian henkilöstöosaston HR-tietoyksikön kanssa.

7.8 Henkilösivukulut

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset ilmoittavat taloushallintopalvelulle (Talpaan) kuukausittain aina edelliseltä kuukaudelta maksettujen palkkojen ja palkkioiden osalta henkilösivukulut. Eläkekustannusvaraus on keskushallinnolle, toimialoille ja

2.12.2019

liikelaitoksille 23,32 % palkkasummasta. Varaus sisältää työnantajan palkkaperusteisen ja eläkemenomenoperusteisen eläkemaksun.

Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvista työnantajan eläkemaksu on 16,77 % palkkasummasta.

Eläkekulut

Kuntien eläkemaksu	23,32 %
Valtion eläkemaksu	16,77 %

Muut työnantajan henkilösivukulut 2020, marraskuun tilannetieto

Sairausvakuutusmaksu	1,34 %
Työttömyysvakuutusmaksu	1,70 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,80 %

Luvut perustuvat marraskuun 2019 tilannetietoon. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on otettava huomioon laatiessaan vuoden 2020 tulosbudjetteja mahdolliset tästä arviosta muuttuneet henkilöstösivukuluprosenttien luvut. Vuoden 2020 vahvistetuista prosenteista tiedotetaan keskushallintoa, toimialoja ja liikelaitoksia viimeistään joulukuussa 2019.

7.9 Palkitseminen: palkkaus ja palkkiot

Palkitsemisen kokonaisuuteen kuuluvat tehtävien vaativuuteen, henkilön työsuoritukseen ja työkokemukseen perustuva palkkaus, hyvin tuloksiin perustuvat palkkiot ja tulospalkkio, ideapalkitseminen sekä henkilöstöedut. Myös aineeton palkitseminen ja työelämän laatutekijät kuuluvat tähän kokonaisuuteen. Palkitsemisilla tuetaan strategian ja keskeisten päämäärien toteuttamista.

Palkankorotukset vuonna 2020

Kunnallisten virka- ja työehtosopimusten nykyinen sopimuskausi päättyy 31.3.2020. Mahdolliset vuodelle 2020 ajoittuvat palkankorotukset toteutetaan kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaisesti. Kaupungin palkkakehityssuunnitelman toteuttamista jatketaan vuonna 2020. Palkkakehityssuunnitelma on laadittu korotustarvekartoitusten pohjalta ja sillä halutaan edistää palkkakilpailukykyä ja henkilöstön saatavuutta.

Tehtäväkohtaisen palkan määrittely

Tehtäväkohtaiset palkat määritellään siten, että ne ovat kaupungilla tehtävän vaativuuden edellyttämässä suhteessa toisiinsa yhdenvertaisen ja oikeudenmukaisen palkkapolitiikan toteuttamiseksi.

Tehtäväkohtaiset palkat määritellään aina vaativuuden arvioinnin perusteella. Tehtäväkohtaista palkkaa voidaan korottaa vain virka- tai työehtosopimuksen velvoitta-

2.12.2019

vien määräysten perusteella, kun tehtävien vaativuudessa on tapahtunut olennainen muutos. Tehtäväkohtaista palkkaa alennetaan vastaavasti, kun tehtävän vaativuus pienenee olennaisesti. Vaativuusero on voitava todentaa konkreettisin perusteluin tehtäväkuvauksissa.

Jos tehtäväjärjestelyillä on palkkavaikutuksia, tulee ne arvioida niin varhaisessa vaiheessa kuin mahdollista yhdessä kaupunginkanslian henkilöstöosaston kanssa. Tehtäväkohtaisen palkan korotus rahoitetaan keskushallinnon, toimialan tai liikelaitoksen palkkamäärärahoista. Ellei tämä ole mahdollista, tehtäväjärjestelyt on hoidettava sellaisella tavalla, ettei palkankorotukseen synny tarvetta. Palkanmäärittely tehdään keskushallinnon, toimialan, liikelaitoksen ja kaupunginkanslian yhteistyönä ja palkasta päättää hallintosäännön mukaan joko kansliapäällikkö, henkilöstöjohtaja tai hänen määräämänsä muu henkilö.

Työnantaja määrittelee uuden tai vaativuudeltaan olennaisesti muuttuneen tehtävän tehtäväkohtaisen palkan kulloinkin noudatettavan virka- tai työehtosopimuksen palkkahinnoittelukohdan ja tehtävän vaativuuden arvioinnin perusteella. Tehtäväkohtaisen palkan määrittelyssä otetaan huomioon vastaavan vaativuustason palkkaverrokki kaupungilla.

Tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimuksessa (TTES) käytetään palkkaryhmän palkkahaarukkaa ala- ja ylärajoineen ja tehtävät sijoitetaan annetun palkkahaarukan sisään tehtävän vaativuuden perusteella.

Mahdolliset palkkoihin vaikuttavat muutokset tulee ennakoida ja ottaa huomioon talousarvion valmistelussa.

Tehtäväkohtaisen palkan määräaikainen tarkistaminen (tehtävälisä)

Tehtävälisällä tarkoitetaan tehtäväkohtaisen palkan tilapäistä korottamista.

Tehtävälisä on käytössä kaikilla kuukausipalkkaisilla sopimusaloilla. Tuntipalkkaisilla vastaavanlaisista tilanteista voidaan maksaa määräaikaista henkilökohtaista lisää.

Tehtävälisää käytetään vain määräaikaisissa tilanteissa, joissa tehtävä kokonaisuudessaan muuttuu olennaisesti vaativammaksi vähintään kahden viikon ajaksi. Tehtävälisä on osa tehtäväkohtaista palkkaa, jolloin sen suuruuden on oltava oikeassa suhteessa keskushallinnon, toimialan tai liikelaitoksen muiden tehtävien tehtäväkohtaisiin palkkoihin eikä se saa aiheuttaa palkkavääritymiä. Ennen tehtävälisän myöntämistä varmistetaan keskushallinnon, toimialan tai liikelaitoksen henkilöstöhallinnosta, että em. perusteet täyttyvät.

Tehtävälisä rahoitetaan keskushallinnon, toimialan tai liikelaitoksen palkkamäärärahoista. Ellei tämä ole mahdollista, tehtäväjärjestelyt on hoidettava sellaisella tavalla, ettei tehtävälisään synny tarvetta.

2.12.2019

Tehtävälisä maksetaan euromääräisenä HIJAT-koodilla 420 TLM. Tämä palkkalajikoodi käytetty tehtäväkohtaisen palkan tavoin.

Tehtäväkohtaisen palkan määräaikaisesta tarkistamisesta on annettu tarkemmat ohjeet.

Henkilökohtainen lisä

Henkilökohtaiset lisät määräytyvät virka- ja työehtosopimusten ja kaupungin antamien ohjeiden mukaan (http://helmi.hel.fi/henkilosto/Palkka_ja_palkitseminen/Palkka/henkilokohtainen_lisa/Sivut/default.aspx#Ohjeet).

Kertaluonteinen palkitseminen

Vuoden 2019 tapaan vuodelle 2020 varataan kertaluonteiseen palkitsemiseen (kertapalkkiot ja ideapalkkiot) tulosbudjeteissa määräraha, joka on suuruudeltaan 1 % henkilöstön vuotuisesta säännöllisen työajan palkkasummasta.

Kertapalkitseminen

Kertapalkkioista on annettu erilliset ohjeet.

Kertapalkitsemista käytetään yksilöiden ja ryhmien yksittäisten, kertaluonteisten erinomaisten suoritusten tai tavoitteiden saavuttamisen palkitsemiseen. Kertapalkkio voi olla joko pienimuotoinen tunnustus tai rahapalkkio, joka on mahdollista myös vaihtaa palkalliseen vapaaseen.

Kertapalkitsemista toteutetaan systemaattisesti pitkin vuotta ja sitä seurataan talouden ennustamisen yhteydessä. Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset linjaavat, mille organisaatiotasolle määräraha budjetoidaan. Kertapalkkio voidaan maksaa kaikille kuukausipalkkaisille ja tuntipalkkaisille sopimusalaista riippumatta.

Ideapalkitseminen

Ideapalkkioista on annettu erilliset ohjeet.

Ideapalkitsemisen käytäntöjen uudistamista jatketaan henkilöstön ideatoiminnan vahvistamiseksi. Ideapalkkio voidaan maksaa kaikille kuukausipalkkaisille ja tuntipalkkaisille sopimusalaista riippumatta.

Tulospalkkiojärjestelmä

Kaupungin tulospalkkiojärjestelmän toimivuutta arvioidaan ja kehitetään vaikuttavampia palkitsemisen menetelmiä.

2.12.2019

Seuranta ja raportointi

Kaupunginkanslian henkilöstöosasto seuraa tehtäväkohtaisia palkkoja ja muuta palkitsemista kaupungin palkkapolitiikan toteutumisen arvioimiseksi sekä henkilöstöraporttia varten. Palkkioiden seuranta tulee toteuttaa myös tasa-arvonäkökulmasta. Keskushallinnolta, toimialoilta ja liikelaitoksilta pyydetään toteumatietoja mm. tuloksiin perustuvasta palkitsemisesta, kertaluonteisesta palkitsemisesta ja tunnustuksista.

Kertapalkkioiden liittyvää tietoa kootaan palkkajärjestelmistä. Myös pienimuotoisten tunnustusten myöntämistä tulee seurata, jotta palkitsemisen toteutumisesta saadaan tarvittava tieto käytetystä määrärahasta ja tunnusten saajien lukumäärästä.

7.10 Tehtävänimikkeet ja virkamuutokset

Tavoitteena on, että Helsingin kaupungilla samankaltaisissa tehtävissä olevien kohdalla sovelletaan mahdollisimman yhtenäistä nimikkeistöä. Kaupunginkanslian lausunto on pyydettävä aina, kun valmistellaan seuraavia nimikemuutoksia: uusiin tai vain vähän käytössä oleviin tehtävänimikkeisiin, johtaja- ja päällikköloppuisiin nimikkeisiin, hallinnon nimikkeisiin, erityistehtävänimikkeisiin, projektitehtäviin sekä suurehkojen henkilöstöryhmien uusiin nimikkeisiin. Lausunto tarvitaan myös aina, kun nimikemuutoksella on heijastusvaikutuksia olemassa oleviin palkkoihin. Lausunto edellytetään myös virkoja koskevissa muutoksissa.

Kaupunginkanslian henkilöstöosasto on laatinut yhtenäiset nimikkeet hallinnon tehtäviin. Näitä käytetään toimialojen hallintopalveluissa ja soveltuvien osin myös liikelaitoksissa.

Virka perustetaan sellaisia tehtäviä varten, joissa käytetään julkista valtaa. Viran perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus.

Viran perustamiselle tulee olla määräraha talousarviossa. Keskushallinnon, toimialan, tai liikelaitoksen tulee varmistaa kaupunginkanslian henkilöstöosastolta kuntalain mukainen viran perustamisedellytys.

Tarpeettomaksi tulleet virat lakkautetaan.

Viran nimikkeen muuttaa hallintosäännön mukainen toimielin tai viranhaltija.

7.11 Vakanssirekisteri

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset vastaavat vakanssirekisterin ajantasaisesta päivittämisestä ja vakanssien muutoksista vakanssirekisteriin talousarvion ja -suunnitelman yhteydessä. Vakanssirekisterin ajantasalla pitäminen tarkoittaa sitä, että

2.12.2019

sinne lisätään tai sieltä poistetaan tarpeettomiksi käyneet virat ja työsuhteiset tehtävät ja päivitetään myös muut tiedot.

7.12 Virka- ja työtehtävien hoitamiseen liittyvä matkustaminen ja kuljettaminen

Uusi työtehtävien hoitamiseen liittyvä matkustusohje on annettu 24.5.2019 (<http://helmi.hel.fi/paatoksenteko/Pysyvaispaatokset/PsyPtkset/Virkamatkat%20ja%20virantoimitusmatkat/19HeosKi2505.pdf>). Ohje korvaa aikaisemmin annetun ohjeen virka- ja työtehtävien hoitamiseen liittyvästä matkustamisesta ja kuljettamisesta.

Ohjeissa käsitellään muun muassa virkamatkoja, matka- ja taksikorttien sekä ympäristönäkökohtien huomioon ottamista ja matkustusturvallisuutta työmatkoja suunniteltaessa.

Matkapäätösten valmistelussa ja matkalaskun tekemisessä käytetään kaupungin matkahallintajärjestelmää.

7.13 Matka-, matkatavara- ja matkavastuuvakuutus

Kaupunki on vakuuttanut kaupungin luottamustoimissa ja kaupungin palveluksessa olevat henkilöt virkamatkan ajalta.

2.12.2019

8 ERILLISOHJEET

8.1 Hankintojen sääntely ja ohjeistus

Julkisia hankintoja koskevat laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (hankintalaki 1397/2016) ja laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (erityisalojen hankintalaki 1398/2016). Näiden erityislakien ohella ovat tavanomaisesti huomioon otettavia myös kuntalaki (410/2015), hallintolaki (434/2003), laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006; *tilaajavastuulaki*) ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999; *julkisuuslaki*).

Helsingin kaupungin hankintoja koskevat määräykset sisältyvät hallintosääntöön ja talousarvion noudattamisohjeeseen.

Hankintojen toteuttamisessa ja kehittämisessä on otettava huomioon myös Helsingin kaupungin hankintastrategiassa (Khs 13.6.2011) kuvatut hankintastrategiset päävalinnat. Talousarvion noudattamisohjeet täydentävät osaltaan hankintastrategiaa. Hankintastrategia tullaan uudistamaan vuoden 2020 aikana. Harmaan talouden torjunnasta on annettu erilliset ohjeet, jotka kansliapäällikkö on hyväksynyt 12.10.2018 (205 §). Ohje sisältää menettelytavat, joilla varmistetaan, että urakoitsijat, palveluntuottaja ja tavarantoimittaja ovat täyttäneet vero-oikeudelliset ja työnantajavelvoitteensa. Tilaajavastuulain edellyttämien dokumenttien hankinnan helpottamiseksi kaupunkikonsernissa käytetään mahdollisuuksien mukaan tilaajavastuu-fi-palvelua.

Lisäksi kaupungin ympäristöpolitiikassa (kvsto 26.9.2012) on asetettu tavoite, että ympäristökriteerit huomioidaan kaikissa kaupungin hankintaprosesseissa (kilpailutusrajan ylittävät hankinnat sekä yli 100 000 € investoinnit) vuoteen 2020 loppuun mennessä.

Työllistämisehdon soveltuvuus tulee harkita kaikissa niissä hankinnoissa, joiden enakoitu arvo ylittää 200 000 €, vuoteen 2022 mennessä.

Jäljempänä mainitut noudattamisohjeet täydentävät edellä mainittuja säädöksiä ja määräyksiä.

Hankintakäsikirja ja ohjeet

Kaikki hankinnoissa noudatettavat ohjeet löytyvät myös kaupungin Helmi-intranetistä (<http://helmi.hel.fi/yhteisetpalvelut/hankinnat/Sivut/default.aspx>).

Kaupungin hankintakäsikirjassa (<http://helmi.hel.fi/yhteisetpalvelut/hankinnat/hankintakasikirja/Sivut/default.aspx>) annetaan käytännönläheisiä neuvoja ja ohjeita julkisten hankintojen toteuttamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla ja lainsäädäntöä noudattaen.

2.12.2019

Jäljempänä mainitut noudattamisohteet täydentävät edellä mainittuja säädöksiä ja määräyksiä.

Puitejärjestely- ja pienhankintaohjeet

Puitejärjestelyihin perustuvien hankintojen ja tilausten, sekä Helsingin kaupungin pienhankintojen osalta annetaan neuvoja ja menettelyohjeita erillisissä ohjeissa.

Kestävien hankintojen opas

Kestävien hankintojen opas tarjoaa tietoa siitä, miten hankintoja voidaan tehdä kestävä kehitys huomioiden. Oppaan tarkoitus on toimia hankintakäsikirjaa täydentävänä vastuullisten hankintojen oppaana.

Hankintojen toteuttaminen yhteistyönä

Hallintosäännön 20 luku 9 §:ssä on määrätty yhteishankinnoista ja yhteishankintayksiköistä.

Noudattamisohteena todetaan seuraavaa:

- Milloin hankinnan kohde ei kuulu yhteishankintayksikön hankittaviin tavaroihin tai palveluihin, on hankintayksikön kuitenkin pyrittävä käyttämään hankinnan toteutuksessa esim. useamman hankintayksikön muodostamaa hankintarengasta, mikäli sen katsotaan johtavan kokonaistaloudellisesti edullisempaan lopputulokseen, kuin yksin kilpailuttamisen.

Hankintavaltuudet/-oikeudet

Hankinnasta päättäminen on julkisen vallan käyttämistä. Hankintavaltuuksilla määritellään mm. euromääräiset rajat viranomaisen oikeudelle päättää hankinnoista.

Hankintavaltuuksien osalta noudattamisohteena todetaan seuraavaa:

- Hankintavaltuuksia noudatetaan kaikissa hankintapäätöksissä. Näin ollen hankintavaltuuksia noudatetaan myös päätettäessä hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävistä hankinnoista, kuten esim. kynnysarvon alle jäävistä pienhankinnoista ja kaupungin sisäisistä hankinnoista.
- Hankintavaltuuksia noudatetaan hankintapäätöksissä, jotka perustuvat puitejärjestelyssä toteutettuihin minikilpailutuksiin.
- Hankintavaltuuksia ja niiden delegointia koskevat päätökset on pidettävä ajan tasalla.

2.12.2019

Tilausvaltuudet/-oikeudet

Tilausta koskeva päätös on luonteeltaan täytäntöönpanoa, eikä tilausta koskevaan päätökseen sisälly julkisen vallan käyttämistä. Tilausvaltuuksilla määritellään viranomaisen tai työsuhteisen oikeudet päättää hankintapäätöksen mukaisista tilauksista.

Tilausvaltuuksien osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Tilauksia koskevat valtuudet voidaan määritellä mm. erillisellä päätöksellä, hankintaa koskevassa asianomaisessa hankintapäätöksessä tai hankintasopimuksessa, hankintaa koskevassa erillisessä täytäntöönpanopäätöksessä tai kaupungin ostotilauksjärjestelmässä (Bosti).
- Mikäli tilausvaltuuksia ei ole yllä mainitusti määritelty, noudatetaan tilauksia tehtäessä hankintavaluoksia.

Hankintapäätöksen muoto

Hankintapäätös, kuten muutkin hallinnolliset päätökset, tehdään kirjallisesti. Päätöksen kirjallisesta muodosta on säädetty mm. hankintalain 123 § 1 momentissa ja hallintolain (434/2003) 43 §:ssä.

Yleisesti hankintatoimen piirissä käytettyjä päätöksen muotoja ovat hankintapäätösten osalta mm. pöytäkirjapäätös, lomakepäätös tai sähköinen päätös Bosti-järjestelmässä. Päätös voidaan merkitä myös sopimukseen tai tilausasiakirjaan.

Hankintapäätöksen muodon osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Hankintalain soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa hankintapäätös tehdään pöytäkirjapäätöksenä.
- Puitejärjestelyyn perustuvassa kevennytyssä kilpailutuksessa (minikilpailutus) ja dynaamisessa hankintajärjestelmässä (DPS) hankintapäätös tehdään pöytäkirjapäätöksenä, kun hankinnan arvo on vähintään 10 000 euroa.
- Hankintalain soveltamisalan ulkopuolelle jäävissä hankinnoista, joiden arvonlisäveroton arvo on vähintään 60 000 euroa, tehdään hankintapäätös pöytäkirjapäätöksenä, lukuun ottamatta kaupungin sisäisiä hankintoja, jolloin päätös voidaan pöytäkirjapäätöksen sijasta tehdä myös lomakkeella.
- Hankinnoista, joiden arvonlisäveroton arvo on alle 60 000 euroa (pienhankinta) ja jotka on kilpailutettu, tehdään hankintapäätös pöytäkirjapäätöksenä, kun hankinnan arvo on vähintään 10 000 euroa.
- Muissa tilanteissa päätös tehdään tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Hankintapäätöksen sisältö

Hankintapäätöksen sisällön vähimmäisvaatimukset on määritelty lainsäädännössä. Säännöksiä sisältyy mm. hankintalain 123 §:ään, erityisalojen hankintalain 114 §:ään sekä hallintolain 44 ja 45 §:iin.

2.12.2019

Hankintalain 123 §:n 2 momentin mukaan päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on käytävä ilmi ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, joita ovat ainakin ehdokkaan, tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisen perusteet sekä keskeiset perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty. Päätöksestä, joka koskee puittejärjestelyyn perustuvan hankinnan kilpailuttamista, on riittävää todeta seikat, jotka osoittavat, että tarjousten valinta- ja vertailuperusteita on sovellettu hankintalain 43 §:ssä edellytetyllä tavalla. Jos hankinnassa on noudatettava hankintalain 129 §:ssä tarkoitettua odotusaikaa, päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on lisäksi käytävä ilmi, minkä ajan kuluttua hankintasopimus voidaan tehdä.

Hallintolain 44 §:n mukaan päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen tehnyt viranomainen, päätöksen tekemisen ajankohta, asianosaiset, perustelut ja sen henkilön nimi, jolta asianosainen voi pyytää lisätietoja päätöksestä.

Hallintolain 45 §:n mukaan perusteluissa on ilmoitettava ne tosiasiat, jotka ovat johdaneet hankintaan, kuten myös säännökset, joihin ratkaisu perustuu. Lisäksi sanotussa pykälässä on määritelty ne tilanteet, jolloin perustelut voidaan jättää esittämättä. Perustelu voidaan jättää esittämättä esim. silloin, kun sitä voidaan pitää erityisestä syystä ilmeisen tarpeettomana. Tarpeellisuutta arvioidaan tapauskohtaisesti asianosaisen oikeusturvan ja tiedonsaannin kannalta.

Sen lisäksi, mitä lainsäädännössä on todettu päätöksen sisällöstä, todetaan noudattamisohjeena seuraavaa:

- Hankinnan arvo on merkittävä päätösasiakirjaan.
- Tilausvaltuudet on tarvittaessa merkittävä päätökseen.

Tilauksen muoto

Hankintaa koskevan tilauksen muodon osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Tilausta koskeva ratkaisu dokumentoidaan tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.
- Kaupungin yhteisiä tietojärjestelmiä käyttävät keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset tekevät tilauksensa pääsääntöisesti kirjallisesti Bosti-järjestelmää käyttäen.

Tilauspäätöksen sisältö

Tilausasiakirja sisältää kyseistä tilausta koskevat asialliset tiedot.

Laskutus

Hankintoihin liittyvän laskutuksen osalta noudattamisohjeena todetaan seuraavaa:

- Hankinnoissa tavaroiden ja palvelujen toimittajilta tulee edellyttää sähköistä laskutusta aina kun se on mahdollista.

2.12.2019

- Laskuja ei tule pääsääntöisesti hyväksyä, jos laskussa ei ole viitteenä tilauspäättöä tai tilausasiakirjaa.

8.2 Autojen hankinta

Kaupunginhallitus on tarkistanut 25.11.2019 kaupunginhallituksen päätöksessä 14.11.2016 (§ 1025) määriteltyjä vähäpäästöisille ajoneuvoille asetettuja kriteereitä siten, että kaupunginvaltuuston 16.2.2011 § 31 hyväksymä 50 % alennus voimassaolevista pysäköintimaksuista sekä asukas- ja yrityspysäköintitunnuksen lunastamismaksusta voidaan 18.11.2019 alkaen antaa ajoneuvolain (1090/2002) mukaisille jäljempänä luetelluille ajoneuvoille. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on edistettävä vähäpäästöisten ajoneuvojen hankintaa ja käyttöä. Kaupungin ajoneuvojen hankinnassa on otettava huomioon tarkistetut kriteerit soveltuvin osin.

Tarkistetut kriteerit:

1. Vähäpäästöisten bensiinikäyttöisten henkilöautojen (ml. hybridit) CO₂-päästöt ovat enintään 95 g/km NEDC-päästömittausmenetelmällä ja enintään 126 g/km WLTP-päästömittausmenetelmällä mitattuna
2. Vähäpäästöisten dieselkäyttöisten henkilöautojen CO₂-päästöt ovat enintään 50 g/km NEDC-päästömittausmenetelmällä ja enintään 70 g/km WLTP-päästömittausmenetelmällä mitattuna.
3. Vähäpäästöisten bifuel- eli kaasuautojen CO₂-päästöt ovat enintään 150 g/km NEDC-päästömittausmenetelmällä ja enintään 180 g/km WLTP-päästömittausmenetelmällä mitattuna
4. Kaikkien edellä mainittujen ajoneuvojen osalta CO₂-päästökriteerin täyttämiseksi riittää, että päästöarvo täyttää edellä asetetut ehdot vähintään toisen päästömittausmenetelmän osalta
5. Kaikkien edellä mainittujen ajoneuvojen Euro-päästöluokka on vähintään Euro 6
6. Kaikki täyssähköautot ja täyssähkökäyttöiset L-luokan ajoneuvot (moottoripyörät, mopot, kolmi- ja nelipyörät sekä kevyet nelipyörät eli mopoautot) ovat vähäpäästöisiä
7. Kaupungin kuljetuskäyttöön hankittavien bensiinikäyttöisten (ml. hybridit) monikäyttö- ja farmarihenkilöautojen CO₂-päästöt ovat enintään 125 g/km NEDC-päästömittausmenetelmällä ja enintään 156 g/km WLTP-päästömittausmenetelmällä mitattuna

Tarkistuksen myötä pysäköintietuuden piiristä poistuville pysäköintietuus on voimassa vuoden 2020 loppuun asti. Pysäköintietuutta ei myönnetä takautuvasti.

Kaupungin omaan kalustoon hankitaan vain vähäpäästöisiä henkilöautoja, ellei ole perusteltua syytä poiketa säännöstä. Perusteltu syy on esim. se, että kyseiseen käyttötarkoitukseen ei ole markkinoilla kohtuuhintaista vähäpäästöistä ajoneuvoa.

2.12.2019

Tarkoitus on, että kaupunki toimisi esimerkkinä ja hankkisi vähäpäästöisen auton aina, kun se on käyttötarkoitukseen soveltuva.

Kaupungin työsuhdeautojen hiilidioksidipäästöjen on oltava enintään 95 g/km NEDC-päästömittausmenetelmällä ja enintään 126 g/km WLTP-päästömittausmenetelmällä mitattuna.

Lisäksi työsuhdeautojen kriteereinä ovat vapaan autoedun ja auton käyttöedun verotusarvot, joille vahvistetaan vuosittain enimmäisarvot.

Lisäksi keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten tulee ottaa autojen hankinnassa huomioon kaupunginhallituksen 24.5.2017 tiedoksi merkitsemän sähköisen liikenteen työryhmän raportin mukaiset linjaukset.

Rahoitusjohtajan päätös tarvitaan

- autoveron ja arvonlisäveron sisältävältä kokonaishankinta-arvoltaan yli 25 000 euron hintaisten henkilöautojen ja
- pelastus- ja sairausautojen hankkimiseen

Kansliapäällikön päätös tarvitaan

- henkilö- ja pakettiautojen, jotka lisäävät kaupungin autokantaa (ei koske liikelaitosten pakettiautohankintoja), hankkimiseen.

Toimialan tulee liittää autoesitykseensä aina rakentamispalveluliikelaitos Staran korjaamon kuntoarvio ja tarkastusselostus korvattavasta autosta. Samoin on menettävä hankittaessa henkilö- ja pakettiautoja leasingsopimuksella (ks. ohjeet leasingrahoituksen käytöstä Khs 20.6.1994, ohje ja noudattamisohjeiden sivu 40 leasingrahoituksen käytöstä).

Autojen, kuten myös muun poistonalaisen irtaimen omaisuuden hankintaa varten varatut määrärahat sisältyvät liikelaitoksia lukuun ottamatta investointiosan lukuun 8 05, Irtaimen omaisuuden perushankinta.

8.3 Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet

Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet on määritelty kaupunginhallituksen päätöksessä 11.2.2008 (170 §).

8.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta määrätään kaupunginvaltuuston (30.1.2019 § 29) hyväksymissä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa, kaupunginhallituksen (23.11.2015) hyväksymässä Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeessa, hallinto- ja toimintasäännössä sekä kaupunginhallituksen hyväksymissä näitä koskevissa ohjeissa (Pysyväispäätökset:

2.12.2019

Sisäinen valvonta). Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjetta päivitetään ja se viedään kaupunginhallituksen päätettäväksi loppuvuonna 2019.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää sekä kaupungin johdon ja hallinnon työvälineitä, joiden tavoitteena on varmistaa toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus.

Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisimmät tavoitteet, toimintaperiaatteet ja menettelyt on esitetty kansliapäällikön sekä johto- ja lautakuntien hyväksymissä kuvauksissa.

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset raportoivat merkittävimmistä riskeistään ja niiden hallinnasta osana talouden ja toiminnan seurannan raportointia. Talousarvion toteutumisennusteessa riskien osalta keskitytään merkittäviin raportointikaudella toteutuneisiin ja uhkaaviin riskeihin. Varautumiseen liittyvät toimenpiteet sekä mahdolliset tarpeet varautumisen kehittämiseen raportoidaan osana talousarvioprosessia ja merkittävien riskien raportointia (Valmiusohje Jsto 21.10.2015 § 65).

Tilinpäätöksen toimintakertomuksessa keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset antavat selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta, merkittävistä riskeistä, valvonnassa havaituista puutteista ja toimenpiteistä niiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun itsearviointiin. Selonteon laatimisohjeet annetaan tilinpäätösohjeistuksessa.

8.5 Sopimushallinta

Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7 kohdassa asetetaan valtuustolle tehtäväksi päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginvaltuuston 11.12.2013 hyväksymien perusteiden lisäksi sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta määrätään myös hallinto- ja johtosäännöissä ja kaupunginhallituksen hyväksymissä näitä koskeissa ohjeissa (Pysyväispäätökset: Sisäinen valvonta, <http://helmi.hel.fi/paatoksenteko/Pysyvaispaatokset/Sivut/default.aspx>).

Riskienhallintaan sisältyy kuntien sopimusosaaminen ja kyky hallita erilaisia sopimuksia koko niiden elinkaaren ajan. Sopimushallinta on osa kaupungin riskienhallintaa ja se noudattaa kaupungin riskienhallinnan perusteita ja määräyksiä. Sopimushallintajärjestelmä on keskeinen väline sopimusriskien hallinnassa.

Sopimushallinnan tavoitteena on yhtenäistää kaupungin sopimusprosesseja ottamalla käyttöön kaupunkiyhteinen sopimushallinnan tietojärjestelmä. Järjestelmän avulla helpotetaan sopimusten hallintaa ja seuranta sopimusten elinkaaren aikana ja mahdollistetaan kaupunki- sekä toimialatasolla ajantasaisen ja luotettavan kokonaiskuvan muodostaminen sopimusten tilasta. Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto hallinnoi sopimushallintajärjestelmää. Kaupunginkanslian oikeuspalvelut tukee toimialoja ja liikelaitoksia sopimusriskien hallinnassa.

2.12.2019

Sopimushallintajärjestelmän käyttöohjeet sekä kaupungin sisäiset sopimushallintajärjestelmän kaupunkiyhteiset yleisohjeet löytyvät kaupungin Helmi-intranetistä (<http://helmi.hel.fi/yhteisetpalvelut/sopimushallinta/ohjeet/Sivut/default.aspx>).

8.6 Vakuutusrahastomaksut

Kaupunginhallitus on päättänyt vakuutusrahaston sääntöjen 2 §:n perusteella talousarvion laatimista koskevien ohjeiden antamisen yhteydessä, että vuoden 2020 talousarviossa vakuutusrahastomaksun suuruus on yksi promille vakuuttamattoman poistonalaisen pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvosta. Vakuutusrahastomaksua maksetaan siitä ajankohdasta lukien, kun omaisuus merkitään taseeseen ao. käyttöomaisuustilille. Keskenäisestä omaisuudesta ei vakuutusrahastomaksua makseta. Maa- ja vesiomaisuudesta, aineettomasta käyttöomaisuudesta ja yleisessä käytössä olevasta omaisuudesta (esim. liikenneväylät, puistot, leikkipaiikat) ei veloiteta vakuutusrahastomaksua.

Liikelaitosten osalta vakuutusrahastomaksu on viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden keskiarvo laitokselle maksetuista vakuutusrahastokorvauksista, kuitenkin vähintään yksi promille vakuuttamattoman poistonalaisen pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvosta.

Vakuutusrahaston maksuosuudet tilitetään Talpaan. Tilityksen on perustuttava laskelmaan, joka on laadittu käyttöomaisuustileittäin. Laskelmat toimitetaan tiedoksi kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle sähköpostilla otsikolla vakuutusrahastolaskelma (kanslia.talousarvio@hel.fi).

Rahastosta korvattavien vahinkokustannusten vähimmäisraja on eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta 50 000 euroa. Vakuutusrahastokorvaus maksetaan tällöin vain tämän vähimmäisrajan ylittävästä osuudesta. Arvioitujen vahinkokustannusten ylittäessä 50 000 euroa on vahingosta ilmoitettava kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle sähköpostitse otsikolla vakuutusrahastokorvaus (kanslia.talousarvio@hel.fi) mahdollisimman pian vahingon tapahduttua.

Vahingosta aiheutuneita kustannuksia on haettava korvattavaksi sen vuoden aikana, jona vahinko on tapahtunut, kuitenkin viimeistään vahinkotapahtumaa seuraavan vuoden loppuun mennessä. Ohje korvaushakemuksen tekemisen löytyy Helmestä (<http://helmi.hel.fi/strategiajatalous/Kaupungintoimintajatalous/vakuutukset,%20vakuutusrahasto/Sivut/default.aspx>).

2.12.2019

8.7 Rahoitukseen liittyvät ohjeet

Leasingrahoituksen käyttö

Kaupunginvaltuusto hyväksyi leasingrahoituksen käytön periaatteet 15.6.1994 (177 §) ja kaupunginhallitus antoi (20.6.1994) ohjeet leasingrahoituksen käytöstä. Vuoden 2020 talousarviossa on määritelty rahoitusjohtajan oikeus leasing sopimusten tekemiseen enintään 100 miljoonan euron pääoma-arvosta. Nordea-Rahoitus Suomi Oy:n kanssa on tehty sopimus 20 miljoonan euron suuruudesta leasingrahoituslimiitistä (Kj 22.1.2009, 4022 §). Sopimuksen mukaan yksittäisten kohteiden vähimmäishankintahinta on 7 500 euroa (ilman alv) ja enimmäishankintahinta 5 miljoonaa euroa (ilman alv). Kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosasto koordinoi leasinghankintoja ja se on antanut menettelystä tarkemmat ohjeet.

Luottotappiot

Luottotappioita ei käsitellä myynnin oikaisuerinä, vaan ne kirjataan muihin toimintakuluihin. Rahoitustoimintaan liittyvät luottotappiot käsitellään muina rahoituskuluina.

Luottokorttien käyttö

Kaupunkia tai jotakin sen toimialaa, virastoa tai liikelaitosta sitovien luottokorttien hankintaan on saatava rahoitusjohtajan lupa.

Huoltoasemilla kaupunkia sitovan luottokortin käytöstä tekee päätöksen kunkin toimialan toimialajohtaja. Käytettäessä sitä huoltoasemilla on muista ostoista kuin poltto- ja voiteluaineista oltava eritelty kuitti.

8.8 Digitalisaatio ja tietohallinto

Digitalisaation ja tietohallinnon ohjaus

Digitaalinen johtoryhmä (Kp 27.3.2019 62 §) johtaa kaupunkitasoista strategista digitalisaation kehittämistä ja ohjaa kaupungin digitaalisten palvelujen, yhteisen infran ja tukipalvelujen kehittämistä ja toteuttamista. Digijory vastaa kaupungin digitalisaatio-ohjelman toteuttamisesta yhdessä keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten johdon kanssa.

Digitaalinen johtoryhmä tekee linjauksia yhteisen infrastruktuurin ja digitaalisten palvelujen kehittämisestä. Toimivaltainen viranomainen tekee tarvittavat linjausten mukaiset päätökset. Digijoryn linjaukset dokumentoidaan ja niistä viestitään aktiivisesti.

Erityisen merkittävät linjaukset ja kysymykset, joissa digijory ei saavuta konsensusta, siirretään kaupungin johtoryhmän ratkaistaviksi. Muutoin digijory raportoi kaupungin johtoryhmälle säännöllisesti. Digijory voi kuulla asiantuntijoita.

2.12.2019

Digijoryssä on käsiteltävä säännöllisesti kaikki digiohjelman hankkeet ja toimialojen, virastojen ja liikelaitosten digisuunnitelmat ja niiden seuranta.

Kaupunginkanslian strategiaosaston digitalisaatio -toiminto ja tietohallinto antavat tarvittaessa ohjeita koskien kaupungin digitalisaatiokehitystä ja tietohallintotoimintoa.

Kaupunginhallituksen asettaman digitalisaatiotoimikunnan tehtävänä on edistää ja seurata kaupungin ja sen toimialojen digitalisaatiokehitystä.

Digitalisaatio-ohjelman ja tietohallinnon talous ja talouden seuranta

Digitaalinen johtoryhmässä käsitellään yhteiset digitalisaatio- ja tietohallintokustannusten kirjaus- ja raportointikäytännöt, joita kehitetään osana digitalisaatio-ohjelmaa.

Tavoitteena on:

- saada kaupunkitason näkyvyys digitalisaation ja tietohallinnon kulurakenteisiin ja kustannuskehitykseen
- yhtenäistää tiliointi ja raportointikäytäntöjä tarvittavien muutosten taloudellisten vaikutusten arvioimiseksi
- mahdollistaa sisäinen kustannusvertailu, vertailu muihin toimijoihin ja samalla yli talousarviovuosien toteutuva kustannuskehitys.

Tulosbudjetissa digitalisaation ja tietohallinnon kulut erotellaan toiminnallisina kokonaisuuksina erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti. Tarkoituksena on selvittää erityisesti infra- ja tukipalvelujen kustannusrakenne. Digitaalinen johtoryhmä on linjannut, että esimerkiksi kapasiteettipalvelut ja perus-ICT-tuki tullaan tarjoamaan jatkossa keskitetysti ja yhteisen palvelukanavan kautta. Näiden linjausten pohjalta tehdään tarkemmat etenemissuunnitelmat alkuvuoden 2020 aikana.

Digitalisaatio-ohjelmassa ja tietohallinnossa haetaan toiminnan muutosta, joka liittyy markkinoilla tapahtuvaan muutokseen. Keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten on otettava huomioon digitalisaatio-ohjelman edellyttämät toiminnan muutokset ja varauduttava muutokseen, jossa digitalisaation määrärahat tulevat aiempaa enemmän käyttötaloudesta investointien sijaan.

8.9 Laskutus ja perintä

Helsingin kaupungin rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeissa (Rj 30.5.2017, <http://helmi.hel.fi/yhteisetpalvelut/perintakasikirja/Documents/liite1.pdf>) todetaan, että kaupungin rahasaatavat on laskutettava ja perittävä tehokkaasti, nopeasti ja taloudellisesti noudattaen lakia, sopimuksia, hyvää perintätapaa sekä hyvän asiakaspalvelun periaatteita. Lisäksi ohjeissa todetaan, että toimialojen tulee huolehtia

2.12.2019

sopimussuhteiden riskien hallinnasta ja muutoinkin pyrkiä toiminnassaan aktiivisesti luottotappioiden vähentämiseen.

On tärkeää, että laskutus hoidetaan viipymättä sekä maksuajoissa toimitaan ohjeistuksen mukaisesti myös kaupungin toimialojen välisen sisäisen laskutuksen osalta.

8.10 Avustusten myöntäminen

Helsingin kaupungin avustukset ovat harkinnanvaraisia ja julkisesti kuulutettuja avustuksia. Avustusten myöntämistä ohjaavat kansallisten ja EU:n säädösten lisäksi vuosittain vahvistettava Helsingin kaupungin talousarvio sekä kulloinkin voimassa oleva avustusten yleisohje (Khs 28.10.2019 723 §). Avustukset on tarkoitettu yhteisöjen ja järjestöjen toiminnan tukemiseen. Näin ollen avustusmäärärahoja ei voi käyttää toimialojen järjestämien projektien rahoittamiseen tai muun toiminnan tukemiseen.

Edellä mainitun lisäksi Helsingin kaupungin toimialoilla ja keskushallinnossa voi olla esimerkiksi kaupunkistrategian mukaisia painopisteitä ja kriteereitä, jotka ohjaavat toimialojen ja keskushallinnon avustustoimintaa.

Helsingin kaupunki käyttää sähköistä avustusten käsittelyjärjestelmää. Hakemusten jättäminen tapahtuu kaupungin asiointipalvelut -sivustolla (asiointi.hel.fi). Sähköinen asiointi on ensisijainen tapa hakea kaupungin avustuksia. Sähköisestä asioinnista löytyvät kaikki kaupungin sähköiset avustushakemuslomakkeet ja kuvaukset siitä, mihin tarkoitukseen lomakkeella on mahdollista hakea avustusta. Avustusjärjestelmän käytössä tulee toimialojen noudattaa kulloinkin voimassa olevia järjestelmän käyttöohjeita.

8.11 Valtionavustukset ja niihin verrattavat etuudet

Hallintosäännön 12 luvun 5 §:n 7 kohdan perusteella rahoitusjohtajalla on toimivalta hakea kaupungin puolesta valtionosuudet ja -avustukset sekä niihin verrattavat etuudet. Rahoitusjohtaja on siirtänyt toimivaltaa valtionavustuksien sekä niihin verrattavien etuuksien osalta. Kulttuuri- ja vapaa-ajan, kaupunkiympäristön sekä sosiaali- ja terveystoimialan hallintojohtajat päättävät toimialaa koskevien valtionavustusten sekä niihin verrattavien etuuksien hakemisesta (Rj 64 § 13.9.2017). Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla perusopetusjohtaja, lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja päättävät toimialaa koskevien valtionavustusten sekä niihin verrattavien etuuksien hakemisesta (Rj 103 § 10.12.2018). Keskushallintoa tai koko kaupunkia koskevilta osilta toimivaltaa ei ole siirretty.

Toimivallan siirron yhteydessä on toimialat velvoitettu tekemään hankehakemuksista päätökset Ahjossa ja toimittamaan päätökset tiedoksi rahoitusjohtajalle. Lisäksi toimialojen tulee huolehtia, että jokaiselle rahoitusta saaneelle hankkeelle avataan laskentajärjestelmään projektitunniste menojen ja tulojen seuraamiseen.

2.12.2019

Lisäksi toimialojen tulee huolehtia rahoituksen myöntäjien vaatimasta seurannasta ja raportoinnista.

8.12 Valtiontukiarviointi

Kaupungin toimialojen, liikelaitosten ja virastojen on kaikkien sellaisten toimenpiteiden yhteydessä, joilla kaupunki kanavoi varoja yrityksiin, selvitettävä ennakkoon tuen hyväksyttävyyttä EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta sekä sisällytettävä kyseinen valtiontukiarviointi asiaa koskevaan päätökseen. EU:n valtiontukisäännöt koskevat toimenpiteitä, joilla julkinen sektori myöntää yrityksille vastikkeetonta ja valikoivaa taloudellista etua. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa erilaiset rahoitus-, avustus-, vakuus-, omaisuuden vuokraus- ja myyntipäätökset. Yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavaa yksikköä riippumatta sen oikeudellisesta muodosta.

Kaupunginkanslian oikeuspalvelut on laatimassa yleistä ohjeistusta valtiontukiasi-
oista. Ohje valmistuu vuoden 2020 alkupuolella.

8.13 EU-hankkeet

Toimialojen omista EU-hankkeista aiheutuvat kaikki menot sisällytetään pääsääntöisesti ao. toimialan talousarvioon, myös se osuus, joka on tarkoitettu katettavaksi EU:lta, valtiolta tai muulta rahoittajalta saatavilla avustuksilla (bruttoperiaate).

Erityisesti tulee kiinnittää huomiota siihen, että myös hankkeen partnereille jaettavat EU:n ja valtion tuet sisällytetään talousarvioon silloin kun kaupunki toimii koko hankkeen hallinnoijana ja välittää tukiosuudet muille partnereille. Hankkeen EU:n, valtion tai muun rahoittajan tuet budjetoidaan tulotilille "Tuet ja avustukset" ja hankkeen menot vakiomenolajeille.

Talousarvioon sisällytetään vain ne hankkeet, joihin on jo saatu myönteinen päätös tai joihin sellainen on saadun ennakkotiedon mukaan odotettavissa.

Mikäli hankkeen kustannukset on sovittu maksettavaksi erillisestä keskitetystä hankemäärärahasta, ei hankkeen menoja ja tukiosuuksia tule budjetoida omaan talousarvioon.

EU-hankerahoituksen hakemisesta päättää kansliapäällikkö ja koordinaatio- ja päätöksenteon valmisteluvastuu on kaupunginkanslian strategiaosastolla. Päätösmenttelyyn tulee varata riittävästi aikaa ja strategiaosaston valmistelijaan tulee olla yhteydessä jo hankesuunnittelun alkuvaiheessa, jotta hankkeen käsittelyn aikatauluista, päätökseen tarvittavista asiakirjoista ja mahdollisesta keskitetystä erillismäärärahasta voidaan sopia. Lisätietoja päätösmenttelystä, mahdollisista rahoituskanavista ja hakumenettelyistä voi tiedustella kaupunginkanslian strategiaosastolta.

2.12.2019

8.14 Sponsorirahan käytöstä

Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset voivat etsiä omalle työlleen ulkopuolisten sponsorioiden tukea. Yhteistyökumppaneita voivat olla esim. yritykset ja yhteisöt. Sponsoriyhteistyö on sisällöltään monimuotoista ja laaja-alaista. Se on sopimuksellista, molemminpuolista ja vastikkeellista. Sponsorointiyhteistyön kumppaneiksi hankittavien ja hyväksyttävien organisaatioiden tulee täyttää kulloinkin yleisesti hyväksytyt eettiset säännöt. Näiltä osin kumppanien hyväksymisestä vastaa aina toimialajohtaja.

Jos keskushallinnolla, toimialalla tai liikelaitoksella on talousarviossa jo varattuna määrärahat esimerkiksi sellaiselle tapahtumalle tai hankkeelle, jossa kaupunki sekä valtio ovat ensisijaisia hakijoita ja joihin haetaan sponsoreita, niin lähtökohtaisesti tapahtumalle saatavan sponsorivastikkeen ei tulisi kasvattaa kaupungin hankkeeseen kohdentamia resursseja.

Useassa tilanteessa sponsorointi on kuitenkin luonteeltaan kehittämistä, jolla kaupungin omien palvelutuotantoa tukevien tapahtumien ja hankkeiden sisältöä sekä näihin käytettävää resursointia voidaan kasvattaa ilman että kaupungin kohdentama nettoramäärä muuttuu.

8.15 Jäsenyydet

Jäsenmaksuliitteessä (vuoden 2020 talousarvion liite 2) on lueteltu kaikki ne järjestöt, joihin kaupunki on keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten esityksestä kaupunginhallituksen päätöksellä liittynyt. Keskushallinto, toimialat ja liikelaitokset maksavat näiden järjestöjen jäsenmaksut talousarviomäärärahoillaan. Jäsenmaksut kirjataan menolajille ”Muut menot”.

Keskushallinnon, toimialan tai liikelaitoksen esityksestä kaupunginhallitus päättää kaupungin liittymisestä järjestöihin. Järjestöistä eroamisesta voi päättää toimialan, viraston tai liikelaitoksen päällikkö. Päätöksestä on toimitettava ilmoitus ao. järjestölle ja pöytäkirjanote kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle.

Mikäli keskushallinto, toimiala tai liikelaitos ehdottaa liittymistä järjestöön, tulee samassa yhteydessä pyrkiä tarkastelemaan keskushallinnon, toimialan ja liikelaitoksen jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä.

8.16 Innovaatorahaston käyttö

Innovaatorahastolla on jatkuva haku. Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päättää rahaston käytöstä. Innovaatorahaston säännöt, tarkemmat haku- ja raportointiohjeet sekä hakemus- ja raportointilomakkeet löytyvät internetistä (<http://www.hel.fi/innovaatorahasto>).

2.12.2019

8.17 Osallisuusrahaston käyttö

Kaupunginvaltuusto päätti 13.6.2018 § 9 perustaa itsenäiseksi taseyksiköksi muodostettavan Osallisuusrahaston – Delaktighetsfonden. Kaupunginhallitus päätti 1.10.2018 (631 §) osallistuvan budjetoinnin toteuttamisen periaatteista 2018–2019. Alkuvuodesta 2020 kaupunginhallitukselle tuodaan selvitys osallistuvan budjetoinnin ensimmäisen kierroksen toimeenpanosta ja sen pohjalta esitys toteuttamisen ja toimeenpanon kehittämisestä 2020 alkaen.

Vuonna 2019 osallisuusrahastosta ei vielä tuloutettu vuosittaista 4,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 toteutettavaksi tulevat syksyllä 2019 kuntalaisten äänestämät suunnitelmat, jotka sisältävät investointi-, palkka- ja käyttötalousmenoja.

Toimialat vastaavat osallistuvan budjetoinnin määrärahoilla toteutettujen investointihankkeiden mahdollisista ylläpitokuluista jatkossa. Äänestystuloksen vahvistamisen jälkeen kaupunki ja sen toimialat vastaavat budjettiehdotusten toteuttamisesta.

8.18 Pääkaupunkiseudun yhteistyöhankkeet

Pääkaupunkiseudun kaupunkien, Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan, yhteistyösopimuksen päämääränä on edistää kaupunkien välistä strategisen tason vuoropuhelua ja operatiivisen tason yhteistyötä. Sopimuksella ei siirretä päätöstoimivaltaa yhteisille toimielimille, vaan yhteistyön edellyttämät kaupunkien sitovat päätökset tehdään kunkin kaupungin omien määräysten mukaisesti.

Sopimuksen tavoitteena on erityisesti parantaa pääkaupunkiseudun kansainvälistä kilpailukykyä, kehittää Helsingin seudun yhteistyötä ja metropolipolitiikkaa sekä yhteistä kansallisen tason edunvalvontaa, edistää kaupunkien välistä yhteistyötä maankäytön, asumisen ja liikenteen kysymyksissä sekä parantaa ja tehostaa yhdessä kaupunkien palveluita ja yhteisten yhteisöjen omistajaohjauksen koordinaatiota.

Pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien kokous on 21.11.2017 perustanut PKS-työryhmiä seuraavasti:

- Sosiaali- ja terveydenhuolto
- Kasvatus ja Koulutus
- Kulttuuri ja vapaa-aika
- Maankäyttö, asuminen ja liikenne
- Rahoitusjohdon ryhmä
- Elinkeinojohdon ryhmä
- Valmiustyöryhmä
- Sihteeristö

Työryhmät on perustettu pääkaupunkiseudun operatiivisen tason yhteistyötä varten.

2.12.2019

8.19 Edustusmenot

Kaupunginjohtaja on antanut (14.1.2011, 2001 §) ohjeet kaupungin edustamisesta ja vieraanvaraisuuden osoittamisesta.

Edustusmenot ovat vieraanvaraisuudesta tai huomaavaisuudesta aiheutuneita menoja, joilla pyritään uusien toimintasuhteiden luomiseen, entisten säilyttämiseen tai parantamiseen tai muutoin toiminnan edistämiseen. Edustamisen tulee selkeästi liittyä keskushallinnon, toimialan tai liikelaitoksen toimialaan ja tehtäviin. Edustusmenot kohdistuvat sidosryhmiin, luottamushenkilöihin, asiakkaisiin ja muihin ulkopuolisiin tahoihin, mutta ei omaan henkilökuntaan.

Edustusmenot kirjataan tulo-/menolajiluokituksesta poiketen tuloslaskelman muiden toimintakulujen ryhmään tätä varten avatulle omalle tililleen.

8.20 Viestinnän linjausten toimeenpano

Helsingin kaupunginhallitus hyväksyi 12.10.2015 Helsingin kaupungin viestinnän linjaukset. Linjaukset on tarkoitettu keskushallinnolle, toimialoille, ja liikelaitoksille, ja niiden tulee kehittää viestintäänsä linjausten osoittamalla tavalla.

Kaupunginkanslian viestintäosaston tehtäviin kuuluu hallintosäännön mukaan kaupungin viestinnän ja markkinoinnin koordinointi. Sitä toteutetaan keskushallinnon, toimialojen ja liikelaitosten viestinnän vastuhenkilöiden yhteistyöllä ja kaupungin viestinnän ohjausryhmän johdolla. Ohjausryhmän tehtäviin kuuluu kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kokonaisuuden ohjaaminen, kaupunkistrategian ja sen kärkihankkeiden viestinnän ohjaus ja seuranta, linjausten toimeenpanon seuranta, päällekkäisyyksien karsiminen ja viestinnän ja markkinoinnin vaikuttavuuden seuranta.

Viestinnän linjauksiin kuuluu, että kaupungin strategisista teemoista viestitään entistä yhdenmukaisemmin. Toimintamallejaan yhtenäistämällä kaupungin viestintäverkosto tiivistää toimintaansa ja toimii aiempaa enemmän johdon ja asiantuntijoiden strategisena tukena.

Kaupungin viestintä on vuorovaikutteista: kaupunki viestii ja keskustelee kaupunkiyhteisön kanssa. Tavoitteena on, että kaupunkilaiset tietävät hyvissä ajoin kaupungin suunnitelmista, toiminnasta ja palveluista ja että heille tarjotaan mahdollisuus osallistua kaupungin kehittämiseen.

Viestintä keskittää voimavaroja kanaviin, joiden avulla kaupunkilaiset ja eri kohde-ryhmät parhaiten tavoitetaan. Digitaalisten palveluiden kehittämistä jatketaan ja niissä pyritään hallittuun kokonaisuuteen. Viestinnän tyylin tulee olla puhutteleva ja selkeä.

Linjausten toteuttamista seurataan vuosittain.

2.12.2019

Keskushallinnon ja toimialojen tulee noudattaa ja soveltaa 23.5.2016 hyväksyttyä brändikonseptia ja markkinointistrategian linjauksia toiminnassaan ja markkinoinnissaan. Kaupunginjohtaja päätti 5.4.2017, että kaupunginkanslian ja toimialojen kaupunginmuseota, kaupunginorkesteria ja taidemuseota lukuun ottamatta tulee soveltaa kaupungin visuaalista ilmettä ja ohjeistusta toiminnoissaan ja markkinoinnissaan sekä tulee noudattaa brändihierarkiaa.

Helsingin markkinoinnissa nostetaan esiin tärkeimmät teot, jotka rakentavat Helsingin mainetta vaikuttavien ihmisten, tekojen ja kohtaamisten kaupunkina. Kaupunkiorganisaation ja -yhteisön kanssa tehtävällä brändityöllä tähdätään Helsingin tulevaisuuskuvan rakentumiseen ja helsinkiläisten paikallisympäyden vahvistamiseen sekä Helsingin kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman kasvattamiseen.

Suurtapahtumien koordinaatioryhmän tavoitteena on varmistaa strategian toteutuminen tapahtumatoiminnassa sekä suur tapahtumien tarkoituksenmukaisuus suhteessa kaupunkistrategiaan. Suurtapahtumien koordinaatioryhmässä käsitellään suur tapahtumat, joiden valmistelussa ja eteenpäin viemisessä tarvitaan kaupungin ylimmän johdon linjaukset.

HELSINGIN TALOUSARVIO VUODELLE 2020 / NEUVOTTELUTULOS 20.10.2019

Käyttötalous yht. + 39,5 miljoonaa euroa (+ 5 miljoonan euron kohdennus kaupunginhallituksen käyttövaroista)

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala + 8 miljoonaa euroa, josta

- 0,3 miljoonaa euroa A2-kielen alkamisen varhaistamiseen niin, että A2 kieli alkaa jatkossa jo 3. luokalla, (pysyvä vaikutus 0,6 miljoonaa euroa/ vuosi).
- Myönteisen erityiskohtelun rahan korottamiseen perusopetuksessa, lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa 25 prosentilla.
- Varhaiskasvatuksen sisaralennuksen laajentamiseen myös yksityisiin päiväkoteihin. Tämä toteutetaan ensivaiheessa korottamalla yksityisen hoidon tuen kuntalisää sisaralennusta vastaavasti.
- Resurssia kohdennetaan varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytointiin, Stadin ammattiopistolle, oppilashuoltoon, oppimisen tuen vahvistamiseen lisäämällä laaja-alaisten erityisopettajien määrää peruskouluissa sekä Mukana-ohjelman edistämiseen poikkihallinnollisesti yhdessä muiden toimialojen kanssa.

Kirjaukset:

- Varmistetaan terveelliset ja turvalliset koulutilat:
 - Vahvistetaan kaupunkistrategian sisäilmakorjauksia koskevien kirjausten toimeenpanoa. Sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.
 - Uudistetaan tilahankkeiden käsittelyohje osana tulevan kiinteistöstrategian toimeenpanoa.
 - Määritellään kiireellisimmät peruskorjattavat koulut ja päiväkodit. Näiden korjauksia nopeutetaan käyttäen yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa sekä muita hyviksi todettuja toimintamalleja Helsingistä (esim. sairaalakoulu ja Vattuniemen ala-aste) sekä muualta Suomesta.
 - Asetetaan akuuteissa sisäilmapaauksissa hankittavien väistötilojen saamiselle neljän kuukauden tavoiteaika.
- Arvioidaan maksuttoman toisen asteen kokeilun tuloksia, onnistumisia ja ongelmia ja viedään parhaiksi osoittautuneita käytäntöjä osaksi perustoimintaa. Helsinki vaikuttaa maksuttoman toisen asteen valtakunnallisen ratkaisun edistämiseen ja sen nopeutettuun käyttöönottoon pääkaupunkiseudun osalta.

Kaupunkiympäristön toimiala + 1,5 miljoonaa euroa, josta

- 0,5 miljoonaa euroa keskeisimpien kantakaupungin kävelyreittien ja joukkoliikenteen solmukohtiin kuten metro- ja lähiliikenteen asemille johtavien reittien tehostettuun talvikunnossapitoon.
- 0,2 miljoonaa euroa Hiilineutraali Helsinki -ohjelmaan liittyviin suunnittelutoimenpiteisiin.
- Tontinluovutuksen tehokkaampaan toimeenpanoon ja korjaushankkeiden valmistelun nopeuttamiseen.

Kirjaukset:

- Selvitetään kaupungin asuntokannan kohdentuminen. Selvitetään mahdollisuus osoittaa asuntoja nykyistä vahvemmin asunnottomille ja asumisen tukea tarvitseville huomioiden segregaat-ion ehkäiseminen.
- Kaupunki käynnistää vuonna 2020 yhdessä alueen vuokralaisten sekä hankkeesta kiinnostuneiden yhteistyötahojen kanssa Kulosaaren kartanoalueen ja Kivinokan kehittämisprojekti.
- Torjutaan yksinäisyyttä lisäämällä ikääntyneille suunnattuja yhteisöllisiä asumismuotoja.
- Kaupungin ulkopuolisten maa-alueiden myyntiä tehostetaan kaupunkiympäristölautakunnan linjattua tälle yhteiset periaatteet.
- Pyörävylien ylläpitoa talvihoidon priorisoitujen reittien osalta jatketaan suunnitelman mukaisesti, ja talvihuollettujen pyörävylien rinnakkaiset kävelyväylät hoidetaan myös tehostetusti.
- Kaupunginhallitus korostaa, että kaupungin omien maiden myyntitavoite on arvio, ei sitova tavoite.
- Talousarviokohdan 31002 Rakennukset toimintakatetavoite saattaa ohjata tinkimään ylläpitokorjauksista ja väistötilojen riittävän nopeasta ja laajasta hankinnasta, mikä ei ole toivottavaa. Kaupunginhallitus toteaa, että pyrkimykset toimintakatteen toteuman saavuttamiseen eivät saa vaarantaa riittävää ylläpitokorjausten ja väistötilojen määrää.

Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimiala + 3,3, miljoonaa euroa, josta

- Liikuntapaikkojen ylläpitoon
- Nuorisotyön vahvistamiseen ja myönteisen erityiskohtelun rahan pilotointiin nuoriso- ja kirjastopalveluissa
- Liikkumisohjelman toimeenpanon vahvistamiseen
- Liikuntaseurojen avustusten korotuksiin 0,3 miljoonaa euroa

Kirjaukset:

- Selvitetään Svenska Teaternin aseman kehittymistä Helsingissä, varautuen sen aseman vakiinnuttamiseen kansalliseksi päänäyttämöksi. Syvennetään yhteistyön muotoja, pidetään ruotsinkielisen kulttuuritarjonnan avustusten taso vähintään ennallaan.

Sosiaali- ja terveystoimiala + 26 miljoonaa euroa sekä + 5 miljoonan euron ylitysoikeus kaupunginhallituksen käyttövaroista

- Johtuen vuodelle 2019 ennustettavista poikkeuksellisista ylityksistä lastensuojelussa ja vammais- palveluissa, ikääntyvien määrän kasvusta sekä Apotin käyttöönotosta, sosiaali- ja terveystoimeen ohjataan 26 miljoonan euron määrärahalisäys. Sosiaali- ja terveystoimialalta edellytetään toimenpiteitä lastensuojelun palvelutarpeen kasvun hillitsemiseksi sekä lastensuojelun ja vammais- palvelujen yksikkökustannussuoritteiden lähentymistä muiden suurten kaupunkien keskiarvoon.
- Lastensuojelun kustannusten arvioidaan palvelutarpeen kasvun vuoksi ylittyvän vuonna 2019 noin 13,8 miljoonalla eurolla. Sosiaali- ja terveystoimialan tulee seurata lastensuojelun avo- huollon, sijoitusten ja jälkihuollon palvelutarvetta ja kustannuskertymää säännöllisesti. Jos las- tensuojelun palvelutarve aiheuttaa käyttösuunnitelman ylittymisen vuoden 2019 tavoin myös

vuonna 2020, tulee sosiaali- ja terveyslautakunnan hakea lisärahoitusta kaupunginhallituksen käyttövaroista 5 miljoonaan euroon asti, eikä toimialan pidä sopeuttaa tätä ylitystä muista sosiaali- ja terveystalouksista. Tätä mahdollista lisämäärärahaa ei tulkita sosiaali- ja terveystoimialan budjetin ylittymisenä tai muiden sitovien tavoitteiden toteutumattomuutena.

- Neuvoloihin ja kouluterveydenhuoltoon kohdennetaan myönteisen erityiskohtelun rahoitusta.
- Omaishoitoa vahvistetaan.

Kirjaukset:

- Sosiaali- ja terveystoimessa valmistellaan maaliskuuhun 2020 mennessä toimintamalleihin liittyvä toimenpidekokonaisuus, joilla varmistetaan sujuva hoitopääsy terveysasemilla.
- Vahvistetaan lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita. Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjun ongelmat ratkaistaan sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUS:n ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä, mukaan lukien työnjaon muutokset lasten ja nuorten mielenterveyden palveluissa.

Kaupunginkanslia + 0,7 miljoonaa euroa, josta

- Asukastaloavustusten kasvattaminen 30 000 euroa.
- Toteutetaan englanninkielisten palvelujen kehittämissuunnitelmaa, jonka painopisteenä on tukea kansainvälisten kykyjen houkuttelua Helsinkiin. Tähän varataan 0,6 miljoonan euron määräraha, josta osa kohdentuu ohjelman mukaisesti kansliaan ja osa toimialoille.
- Yhdenvertaisuussuunnitelman toteuttamiseen toimintaan 75 000 euroa/vuosi.

Muut kirjaukset

- Selvitetään hissiavustuksista luopumisen vaikutuksia ja mahdollisuutta.
- Keskushallinnolle, bruttobudjetoiduille toimialoille ja nettobudjetoiduille yksiköille asetetaan velvoite selvittää kokonaisvaltaisesti toimintonsa niiden ajanmukaistamiseksi ja mahdollisten sopeutuskohteiden löytämiseksi.

Investoinnit

2020 yhteensä +10 miljoonaa euroa

- Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset kohdentuen erityisesti esikaupunkialueille +2 miljoonaa euroa.
- Lisätään erityisesti ikäihmisten ulkona liikkumista tukevia puistonpenkkejä keskeisille kävelyreiteille. Kokeillaan myös korkeampia penkkejä esimerkiksi monipuolisten palvelukeskusten läheisyydessä + 0,3 miljoonaa euroa.
- Toteutetaan kaupungin kuntoporrassuunnitelmassa esitetyt yhdeksän uutta kuntoporraskohdetta sekä kahden kohteen perusrakennus nopeutetussa aikataulussa niin, että kohteiden toteutus käynnistetään vuoden 2020 aikana +1,7 miljoonaa euroa.
- Toteutetaan Johanneksen kentän tekojäärata +1,4 miljoonaa euroa.

- Projektialueiden esirakentaminen: Kannelmäen ja Pitäjänmäen alueille kohdennetaan kehittämistyöhön +1,5 miljoonaa euroa.
- Ruokahävikkitermiä +0,6 miljoonaa euroa.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kiinteät investoinnit ja ylläpitoinvestoinnit +1,0 miljoonaa euroa.
- Aurinkosähköinvestoinnit +1,5 miljoonaa euroa (kirjaukset täsmentyvät)
- Helsingin yliopiston metroasema: Helsingin yliopiston metroaseman uuden pohjoisen sisäänkäynnin suunnittelu käynnistetään vuonna 2020, ja sen rakentaminen toteutetaan sopivassa yhteydessä liittyen Kruunusiltaojen rakennushankkeeseen.
- Kehä 1 ja Itäväylän liittymän suunnittelun ja toteutuksen aikaistaminen Itäväylän ja Kehä 1 liittymän suunnittelu ja toteutuksen käynnistäminen suunniteltua aiemmin. Kaupunki pyrkii edistämään hankkeen aikaistusta yhteistyössä valtion kanssa. Kehä 1 ja Itäväylän liittymän uudistamiselle varatut määrärahat on tärkeää olla käytössä Itäkeskuksen ideakilpailun pohjalta tapahtuvan kehittämisen käynnistyttyä.

2021–

- Aikaistetaan investointisuunnitelmassa vuodella viiden koulurakennuksen peruskorjausta: Mauttullin ala-aste, Käpylän peruskoulu, Kottby grundskolan, Koskelan ala-aste ja lasten päiväkoti Herttua (samassa rakennuksessa), Laajasalon ala-aste
- Kehä 1 ja Itäväylän liittymän uudistamiselle varattuja määrärahoja aikaistetaan kahdella vuodelle alkamaan vuodesta 2024.
- HKL:n investoinnit yht. 188,8 miljoonaa euroa vuosina 2025–2027 (2025: 47 miljoonaa euroa, 2026: 65,5 miljoonaa euroa, 2027: 76,3 miljoonaa euroa)
 - Kirjaus: Vuodesta 2025 eteenpäin on suunniteltu rakennettavan Vihdintien pikaraitiotie ja läntisen kantakaupungin raitiotie. Vuodesta 2027 eteenpäin on suunniteltu rakennettavan Viikin-Malmin raitiotie. Investointisuunnitelmassa valmistaudutaan suunnittelulla Tuusulan kaupunkibulevardin pikaraitiotien investointiin kymmenvuotisjakson loppupuolella.
- Pyöräilyn ja kävelyn väylärakentamisen tason ylläpito, baanaverkon toteuttaminen tavoiteajassa. Säilytetään rahoitus 2020 tasolla koko kymmenvuotiskauden. Kokonaiskustannus 56,8 miljoonaa euroa.
 - Kirjaus: Kantakaupungin pyöräilyn tavoiteverkon ja baanaverkon toteuttamiseen niin, että ne toteutuvat tavoiteajassa.
- Puistot ja liikuntapaikat
 - Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset (2021: 1,4 miljoonaa euroa, 2022: 2,3 miljoonaa euroa)
 - Liikuntapaikat ja ulkoilualueet (2021: +0,9 miljoonaa euroa)
- Katuverkko (8 03), investointirahaa 10 miljoonaa euroa / joka vuosi 2021 eteenpäin, jotta asuntotuotantoon liittyville investoinneille riittää rahoitus.

Esittelijän neuvottelutuloksen mukaiset muutokset, päivitetyn valtionosuusennusteen mukaiset muutokset sekä tekniset muutokset vuoden 2020 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2020–2022 taloussuunnitelmaehdotukseen

1 Määrärahamuutokset:

	TA 2020	Muutos -/+	Kohdan loppu- summa	
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	
Menot				
KÄYTTÖTALOUSOSA				
1 Keskushallinto				
1 30 Kaupunginhallitus				
1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset	2 078	+	30	2 108
1 40 Kaupunginkanslia	129 119	+	675	129 794
Lisäys myös taloussuunnitteluvuosille 2021 ja 2022				
2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala				
2 10 01 Kasvatus ja koulutus	1 229 586	+	8 000	1 237 586
Lisäys myös taloussuunnitteluvuosille 2021 ja 2022				
3 Kaupunkiympäristön toimiala				
3 10 01 Kaupunkirakenne	194 855	+	1 500	196 355
Lisäys myös taloussuunnitteluvuosille 2021 ja 2022				
4 Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala				
4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika	222 767	+	3 300	226 067
Lisäys myös taloussuunnitteluvuosille 2021 ja 2022				
5 Sosiaali- ja terveystoimiala				
5 10 01 Sosiaali- ja terveystoimiala	1 472 098	+	26 000	1 498 098

	TA 2020	Muutos -/+	Kohdan loppu- summa
	1 000 €	1 000 €	1 000 €

Lisäys myös taloussuunnitteluvuosille 2021
ja 2022

Käyttötalous, lisäykset + **39 505**

	TA 2020	Muutos -/+	Kohdan loppu- summa
	1 000 €	1 000 €	1 000 €

INVESTOINNIT

801	Kiinteä omaisuus		
80102	Projektialueiden esirakentaminen, täyttö- työt, Khn käytettäväksi		
	Uudet projektialueet ja muun täydennysra- kentamisen selvitykset, toimenpiteet ja esi- rakentaminen		
8010207		2 290	3 790
	- Kannelmäen ja Pitäjänmäen alueille kohdennettava kehittämistyö	+ 1 500	
802	Rakennukset		
80201	Uudis- ja lisärakennushankkeet, Kylkn käytettäväksi		
	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan uu- dis- ja lisärakennushankkeet		
8020102		112 240	113 700
	- s. 3 mainittujen rakennushankkeiden aikaistus	+ 1 460	
80202	Korjaushankkeet, Kylkn käytettäväksi		
	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kor- jausrakennushankkeet		
8020202		82 380	91 600
	- s. 3 mainittujen rakennushankkeiden aikaistus	+ 9 220	
8020206	Muut korjausrakennushankkeet	21 510	23 010
	- aurinkosähköinvestoinnit	+ 1 500	
804	Puistot ja liikunta-alueet		
80401	Puistot ja liikunta-alueet, Kylkn käytettä- väksi		
8040101	Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset	11 900	14 200

	- peruskorjaukset kohdentuen erityisesti esikaupunkialueille		+	2 000	
	- puistonpenkit		+	300	
8040102	Liikuntapaikat ja ulkoilualueet	6 800			9 900
	- kuntoporrasohjelma		+	1 700	
	- Johanneksen kentän tekojäärata		+	1 400	
8 05	Irtain omaisuus				
8 05 04	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala				
8 05 04 02	Kulttuuri ja vapaa-aika, muut hankinnat	2 915			3 915
	- kuvan kiinteät ja ylläpitoinvestoinnit		+	1 000	
8 05 05	Sosiaali- ja terveystoimiala				
8 05 05 02	Sosiaali- ja terveystoimiala, muut hankinnat	7 100			7 700
	- ruokahävikkitermiinaali		+	600	
	Investoinnit, muutokset		+	20 680	

INVESTOINNIT 2021-2029

- Aikaistetaan investointisuunnitelmassa vuodella 5 koulurakennuksen peruskorjausta: Mauttullin ala-aste, Käpylän peruskoulu, Kottby grundskolan, Koskelan ala-aste ja Ipk Herttua (samassa rakennuksessa), Laajasalon ala-aste

Muuttaa alla mainittujen TA-kohtien määrärahoja seuraavasti:

8 02 01 02

2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1,46	8,69	17,46	-7,17	-11,60	9,02	-8,36	-9,50	0,00	0,00

8 02 02 02

2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
9,22	-1,11	-7,78	0,18	0,18	6,48	7,41	-6,82	-7,75	0,00

- Muuttaa liitteitä 4 ja 5.

- Kehä1 ja Itäväylän liittymän uudistamiselle varattuja määrärahoja aikaistetaan kahdella vuodelle alkamaan vuodesta 2024.
 - TA-kohta 8 03 03; Vuodesta 2024 eteenpäin muuttaa liitettä 4
- HKL:n investoinnit yht. 188,8 me vuosina 2025-2027 (2025: 47 milj. euroa, 2026: 65,5 milj. euroa, 2027: 76,3 milj. euroa)
 - HKL:n investoinnit: Vuosi 2025: +47 M€. Vuosi 2026: +65,5 M€ Vuosi 2027: +76,3 M€. Muuttaa liitettä 7.

- Pyöräilyn ja kävelyn väylärakentamisen tason ylläpito, baanaverkon toteuttaminen tavoiteajassa. Säilytetään rahoitus 2020 tasolla koko kymmenvuotiskauden. Kokonaiskustannus 56,8 milj. euroa.
 - TA-kohta 8 03 01 02; Vuosi 2021: +4,3 M€; Vuosi 2022: +7,5 M€; Vuosi 2023: +6,5 M€; Vuosi 2024: +3,5 M; Vuosi 2025: +5,5 M€. Vuosi 2026: +4,0 M€ Vuosi 2027: +6,5 M€; Vuosi 2028: +9,5 M€ Vuosi 2029: +9,5 M€. Muuttaa liitettä 4.
- Puistot ja liikuntapaikat
 - Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset (2021: +1,4 milj. euroa; 2022: +2,3 milj. euroa)
 - TA-kohta 8 04 01 01; 2021: +1,4 milj. euroa; 2022: +2,3 milj. euroa
 - Liikuntapaikat ja ulkoilualueet (2021: +0,9 milj. euroa)
 - TA-kohta 8 04 01 02; 2021: +0,9 milj. euroa
- Katuverkko (8 03), investointirahaa 10 me / joka vuosi 2021 eteenpäin, jotta asuntotuotantoon liittyville investoinneille riittää rahoitus.
 - TA-kohta 8 03 02 08; Vuodet 2021-2029: +10 M€ joka vuodelle. Muuttaa liitettä 4.

2 Tekstimuutokset (sivunumerot pormestarin ehdotuksen 7.10.2019 mukaiset)

- s. 321, 1. kappaleeksi.
Varmistetaan terveelliset ja turvalliset koulutilat:
 - Vahvistetaan kaupunkistrategian sisäilmakorjauksia koskevien kirjausten toimeenpanoa. Sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.
 - Uudistetaan tilahankkeiden käsittelyohje osana tulevan kiinteistöstrategian toimeenpanoa.
 - Määritellään kiireellisimmät peruskorjattavat koulut ja päiväkodit. Näiden korjauksia nopeutetaan käyttäen yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa sekä muita hyviksi todettuja toimintamalleja Helsingistä (esim. sairaalakoulu ja Vattuniemen ala-aste) sekä muualta Suomesta.
 - Asetetaan akuuteissa sisäilmapaauksissa hankittavien väistötilojen saamiselle neljän kuukauden tavoiteaika.
- s. 210, 7. kappaleeksi
Selvitetään kaupungin asuntokannan kohdentuminen. Selvitetään mahdollisuus osoittaa asuntoja nykyistä vahvemmin asunnottomille ja asumisen tukea tarvitseville huomioiden segregaaation ehkäiseminen.
- s. 210, 3. kappaleeksi
Kaupunki käynnistää vuonna 2020 yhdessä alueen vuokralaisten sekä hankkeesta kiinnostuneiden yhteistyötahojen kanssa Kulosaaren kartanoalueen ja Kivinokan kehittämisprojekti.
- s. 203, 3. kappaleeksi
Torjutaan yksinäisyyttä lisäämällä ikääntyneille suunnattuja yhteisöllisiä asumismuotoja.

- s. 212, 5. kappaleeksi
Kaupungin ulkopuolisten maa-alueiden myyntiä tehostetaan kaupunkiympäristölautakunnan linjattua tälle yhteiset periaatteet.
- s. 208, 7. kappaleeksi
Pyöräväylien ylläpitoa talvihoidon priorisoitujen reittien osalta jatketaan suunnitelman mukaisesti, ja talvihuollettujen pyöräväylien rinnakkaiset kävelyväylät hoidetaan myös tehostetusti.
- s. 316, 2. kappaleeksi
Kaupunginhallitus korostaa, että kaupungin omien maiden myyntitavoite on arvio, ei sitova tavoite
- s. 212, 8. kappaleeksi
Kohdan 31002 Rakennukset toimintakatetavoite saattaa ohjata tinkimään ylläpitokorjauksista ja väistötilojen riittävän nopeasta ja laajasta hankinnasta, mikä ei ole toivottavaa. Kaupunginhallitus toteaa, että pyrkimykset toimintakatteen toteuman saavuttamiseen eivät saa vaarantaa riittävää ylläpitokorjausten ja väistötilojen määrää.
- s. 250, 5. kappaleeksi
Selvitetään Svenska Teaternin aseman kehittymistä Helsingissä, varautuen sen aseman vakiinnuttamiseen kansalliseksi päänäyttämöksi. Syvennetään yhteistyön muotoja, pidetään ruotsinkielisen kulttuuritarjonnan avustusten taso vähintään ennallaan.
- s. 290, 4. kappaleeksi
Sosiaali- ja terveystoimessa valmistellaan maaliskuuhun 2020 mennessä toimintamalleihin liittyvä toimenpidekokonaisuus, joilla varmistetaan sujuva hoitopääsy terveysasemilla.
- s. 278, 3. kappaleeseen
Vahvistetaan lasten ja nuorten mielenterveyspalveluita. Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjun ongelmat ratkaistaan soten, kaskon ja HUS:n ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä, mukaan lukien työnjaon muutokset lasten ja nuorten mielenterveyden palveluissa.
- s. 212, 3. kappaleeksi
Selvitetään hissiavustuksista luopumisen vaikutuksia ja mahdollisuutta.
- s. 68, 4. kappaleeksi
Keskushallinnolle, bruttobudjetoiduille toimialoille ja nettobudjetoiduille yksiköille asetetaan velvoite selvittää kokonaisvaltaisesti toimintonsa niiden ajanmukaistamiseksi ja mahdollisten sopeutuskohteiden löytämiseksi.
- s. 242, 5. kappaleeksi
Helsingin yliopiston metroasema: ”Helsingin yliopiston metroaseman uuden pohjoisen sisäänkäynnin suunnittelu käynnistetään vuonna 2020, ja sen rakentaminen toteutetaan sopivassa yhteydessä liittyen Kruunusiltojen rakennushankkeeseen.
- s. 332, 8. kappaleeksi
Kehä1 ja Itäväylän liittymän suunnittelun ja toteutuksen aikaistaminen ”Itäväylän ja Kehä1 liittymän suunnittelu ja toteutuksen käynnistäminen suunniteltua aiemmin. Kaupunki pyrkii edistämään hankkeen aikaistusta yhteistyössä valtion kanssa. Kehä1 ja Itäväylän liittymän

uudistamiselle varatut määrärahat on tärkeää olla käytössä Itäkeskuksen ideakilpailun pohjalta tapahtuvan kehittämisen käynnistyttyä”.

- s. 177, 2. kappaleeksi
Arvioidaan maksuttoman toisen asteen kokeilun tuloksia, onnistumisia ja ongelmia ja vietään parhaiksi osoittautuneita käytäntöjä osaksi perustoimintaa. Helsinki vaikuttaa maksuttoman toisen asteen valtakunnallisen ratkaisun edistämiseen ja sen nopeutettuun käyttöönottoon pääkaupunkiseudun osalta.
- s. 242, 6. kappaleeksi
Vuodesta 2025 eteenpäin on suunniteltu rakennettavan Vihdintien pikaraitiotie ja läntisen kantakaupungin raitiotie. Vuodesta 2027 eteenpäin on suunniteltu rakennettavan Viikin-Malmin raitiotie. Investointisuunnitelmassa valmistaudutaan suunnittelulla Tuusulan kaupunkibulevardin pikaraitiotien investointiin kymmenvuotisjakson loppupuolella.
- s. 228, 2. kappaleeseen
Kantakaupungin pyöräilyn tavoiteverkon ja baanaverkon toteuttamiseen niin, että ne toteutuvat tavoiteajassa.

Esittelijän muutos koskien päivitettyä ennustetta vuoden 2020 valtionosuudesta (sisältyy 2020 talousarvioehdotukseen ja vuosien 2020 - 2022 taloussuunnitelmaehdotukseen)

	TA 2020	Muutos	Kohdan loppu- summa
	1 000 €	-/+	1 000 €
Tulot			
TULOSLASKELMAOSA			
7	Tuloslaskelmaosa		
7 01	Toiminnan rahoitus		
7 01 03	Valtionosuudet	280 000 -	34 000
			246 000

Muutos myös taloussuunnitteluvuosille 2021 ja 2022

NOUDATTAMISOHJEISIIN LIITTYVIÄ PÄÄTÖKSIÄ

Osa noudattamisohjeisiin liittyvät päätöksistä on pysyväispäätöksiä, pysyväispäätösluettelo on nähtävissä kaupungin sisäisessä intranetissä Helmessä. Alla olevasta luettelosta löytyy sekä pysyväispäätöksiä että muita päätöksiä.

Helsingin kaupunkikonsernin harmaan talouden torjuntaohjeen päivittäminen	Kp	12.10.2018	205 §
Henkilöstöhankinnan periaatteet	Khs	20.8.2012	875 §
Rahoitusjohtajan päätös irtaimiston käsittelystä Helsingin kaupungilla	Rj	21.12.2017	101 §
Kassa- ja maksuvalmiusennusteiden laatiminen ja seuranta	Rj	22.10.2009 uusi ohje tu- lossa loppu- vuodesta 2019	201 §
Katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden käsittelyohjeet	Khs	21.5.2018	364 §
Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeet	Khs	28.10.2019	723 §
Kaupungin edustaminen ja vieraanvaraisuuden osoittaminen	Kj	14.1.2011	2001 §
Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet	Khs	11.2.2008	170 §
Käyttöomaisuuden arvostaminen 1.1.1997 sekä poistosuunnitelman vahvistaminen	Kvsto	18.9.1996	224 §
- tarkistaminen	Kvsto	14.11.2001	322 §
- tarkistaminen	Kvsto	9.10.2002	245 §
- tarkistaminen	Kvsto	18.6.2003	142 §
- tarkistaminen	Kvsto	29.11.2006	303 §
- tarkistaminen	Kvsto	15.2.2011	
- tarkistaminen	Kvsto	20.1.2016	6 §
Leasingrahoituksen käyttö kaupungin hankinnoissa	Kvsto	15.6.1994	177 §
- Toimintaohje leasingrahoituksen käytöstä	Khs	20.6.1994	Ohje
Maksu- ja luottokorttien hankkiminen ja käyttö	Rj	23.4.2008	65 §
Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa –ohje (päivitys käynnissä)	Khs	23.11.2015	1125§
Helsingin kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet	Kvsto	30.1.2019	29 §
Helsingin kaupungin eettiset periaatteet	Khs	28.10.2019	722 §

Kaupunkistrategia 2017–2021	Kvsto	27.9.2017	
Tilahankkeiden käsittelyohjeet	Khs	14.12.2015	1208 §
Tuottavuuden mittaaminen	Kj	30.11.2011	43 §
Työsuhteessa olevien henkilöiden oikeus toteuttaa hankintoja toimialan/laitoksen päällikön tai muun viranhaltijan vastuulla (sääntötoimikunnan kirje)	Kp	26.3.2004	Ohje
Ulkopuolisin varoin rahoitetun toiminnan käsittely kirjanpidossa	Rj	17.11.1999	Kirje
Ulkopuolisten kustantamien matkojen ja muiden taloudellisten etujen vastaanottamista koskeva ohje	Kj	2.1.2013	2 §
Matkustusohje	Hj	24.05.2019	Ohje
Yhteishankintoina toteutettavat hankinnat sekä toimialojen ja laitosten toimiminen yhteishankintayksikköinä	Kp	22.5.2019	112 §
Yhteishankintoina toteutettavat hankinnat, kaupunginkanslian toteuttamat yhteishankinnat	Kp	22.5.2019	112 § Liite 1
Yhteishankintoina toteutettavat hankinnat, sosiaali- ja terveystoimialan toteuttamat yhteishankinnat	Kp	22.5.2019	112 § Liite 2